

The Project Gutenberg eBook of Buffalo Bill: Helten Fra Prærien, by Roger Nielsen

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Buffalo Bill: Helten Fra Prærien

Author: Roger Nielsen

Translator: Per Wendelbo

Release Date: November 8, 2010 [EBook #34239]

Language: Norwegian

Credits: Produced by Louise Hope, Tor Martin Kristiansen and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net>

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK BUFFALO BILL: HELTEN FRA PRÆRIEN ***

Denne e-teksten bruker UTF-8 (Unicode) tekstkodning. Hvis apostrofer, anførselstegn, **æ**, **ø**, eller **å** ikke vises korrekt, kan du ha en ukompatibel browser eller font. Start med å sikre at browserens «character set» eller «file encoding» er satt på Unicode (UTF-8). Det kan også hende du trenger å bytte skrifttype («font») for browseren.

Noen få typografiske feil er blitt rettet. De er endret i teksten med mouse-hover popups.

Enige bilder er blitt flyttet litt foran eller bakover. Sidetall står da i [klemmer].

BUFFALO BILL

HEL TEN F RA PRÆ RI EN



Oberst Cody (Buffalo Bill).

ROGER NIELSEN

BUFFALO BILL

HELTEN FRA PRÆRIEN

NORSK UTGAVE VED
PER WENDELBO



KRISTIANIA
FORLAGT AV H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
1918

FORFATTERENS FORORD

Som kilder til denne bok er hovedsagelig benyttet Buffalo Bills egne erindringer, saaledes som hans søster, Mrs. *Helen Cody Wetmore*, har gjengitt dem i «The Life Story of Coll. W. F. Cody», og som han selv har fortalt dem i «The Great Salt Lake Trail», «True Tales of the Plains», «The Adventures of Buffalo Bill», «The Great West that was», «The Old Santa Fe Trail», o.s.v., o.s.v.

Mange opplysninger og anekdoter skyldes ogsaa hans gamle venner her i Omaha, som i en aarrække var hans hjem, og som sammen med ham og delvis takket være ham vokset op fra en naken plet paa Missouri-flodens bredd til en by paa ¼ million indbyggere og et av verdens største jernbanecentre.

Omaha, Nebraska U.S.A., september 1917.

Roger Nielsen.

INDHOLD

	Side
Han var en mand	9
En bevæget barndom	11
Mormoner og indianere	21
Eventyr som pelsjæger	30
En 15-aarig ekspres-rytter	37
Speider i borgerkrigen	46
Fredspipe og tomahawk	55
Bøffeljagt paa prærien	68
Tvekampen med Gule-Haand	80
«Det Vilde Vesten»	91
Buffalo Bills død	104

Han var en mand.

Den som har set Buffalo Bill, selvom det bare var paa hans gamle dage, vil aldrig glemme ham. Naar han kom ridende ind paa arenaen, endnu rank og spændstig, med det lange, hvite haar bølgende nedover nakken, men ung og ildfuld i øinene og han halvt reisende sig i stighbøilene paa sin hvite hingst, hilste publikum med en let foroverbøining og et sving med sin store cowboyhat, blev man uvilkaarlig grepet av den romantik og personlighetens magt, som straalet ut fra ham, og man forstod, hvorfor mænd hyldet ham, kvinder forgudet ham og gutter tilbad ham. Han var vor tids sidste ridder.

Det er ikke nok at kalde Buffalo Bill den mest maleriske skikkelse i Amerikas historie. Han var mere. Han var en av de store pionerer — en av banebryterne for den sterke slegt, som erobret Vest-Amerika for civilisationen.

Over halvdel av de Forenede Stater, hele landet vest for Missouri-floden eller retttere vest for den 97de meridian laa der bare som «den store amerikanske ørken», dengang Buffalo Bill var gut. Her strakte sig i endeløse vidder de bølgende prærier, vekslende med uveisomme skoger, golde sandørkener, gigantiske fjeldpartier og store saltsjøer. Umaadelige flokker av bisonokser trampet tordnende hen over prærierne. Den graciøse antilope og det tunge elgsdyr fandtes endnu i tusenvis. Langs vandløpene bygget de travle bævere. Ulv og bjørn fulgte i storvildtets spor. Men av mennesker fandtes bare de vilde og blodtørstige indianere, som i det amerikanske vesten hadde fundet sine sidste store jagtmarker og her rustet sig til den avgjørende kamp med de hvite.

Vel et halvt aarhundrede gik, og da Buffalo Bill døde, laa der 16 store og rike stater i ørkenens sted. Et rike saa stort som hele Europa uten Rusland var blit bygget op i det amerikanske Sahara. Frugtbare akre, haver og parker hadde avløst den golde prærie. Fjeldene og sandslettene var blit lagt i jernbanenes baand. Storbyer hadde reist sig, hvor engang det raat sammentømrede indianerfort hadde været civilisationens ensomme forpost, og mere end 15 millioner mennesker fandt sit levebrød der, hvor tidligere bare rødhudene hadde drevet sin primitive jagt.

To tusen aars utvikling var blit tilbakelagt i to korte menneskealdre, og en beskedent del av æren herfor er Buffalo Bills. Uten folk av hans støpning, uten den dristige fortrop til at bane vei vilde denne utvikling ikke ha været mulig. Han var med paa det altsammen, i krig og i fred, som speider og jæger, som stifinder og ekspresrytter, som nybygger og ranchmand fra han var halvvoxne gutten til han naadde støvets aar, altid blandt de forreste, tidlig anerkjendt som den første.

Han skjøt sin første indianer, da han var 11 aar gammel, og han utførte utallige heltebedrifter siden. Men det blev aldrig sport for ham, altid bare midlet til det store maal, som han skimtet bakenfor. Det var ikke hans ringeste triumf, at indianerne tilslut anerkjendte ham som sin mest forstaaende ven og sørget oprigtig ved hans død.

Hans tid var rik paa tapre og frygtløse mænd, som hver dag satte døden stevne med et smil paa læben; men han fortjener at mindes fremfor nogen, fordi han ikke bare var den første i mod og dristighet, men fordi han besad storsyn, en ubøielig vilje, en trofast karakter, aapenhet, ærlighet og en gavmild haand.

Kanske hans venner paa prærien har skildret ham bedst i de fire korte ord: Han var en mand!

En bevæget barndom.

Den 26de februar 1846 blev i den lille byen Le Claire i staten Iowa født en gut, som i daaben fik navnet William Frederik Cody. Bill, som han i almindelighet kaldtes, vokste op til en stor og sterk krabat. Hans far, Isak Cody, var landmand, men fik eventyrlysten i sig, da de rike guldfund i Kalifornien i 1849 satte landet paa ende. Han besluttet sig til at bryte op fra Iowa og med hele familien drage avsted til Kalifornien for at søke lykken der.

Den dagen, da den store karavane av utvandrere begyndte sin to tusen mils lange reise vestover, trak Cody sig imidlertid tilbake og blev hvor han var. Men han blev ikke kvit uroen i blodet, og i 1854 solgte han gaard og grund og drog med familien til Kansas. Iowa var dengang endnu en grænsestat. Men hans hug stod til mere uberørte egne, og Kansas blev netop da aapnet for nybyggerne som nyt territorium.

Den lange og besværlige reise foregik i de saakaldte prærieskonnerter, store, brede lastevogner med et halvbueformet tak av teltlerret over sig, trukket av flere spand okser. Bill, som var otte aar gammel, blev næstkommanderende. Hans eneste bror var blit dræpt ved et fald med hesten, og Bill følte sig allerede som en slags beskytter for sin mor og søstre.

Guttens frygtløse karakter viste sig tidlig. En dag under reisen jaget hunden hans — Tyrk — en hare og stupte ned i en smal elv med en rivende strøm. Uten et øiebliks betænkning sprang Bill ut efter den, og trods hvirvlene og strømmen lykkedes det ham virkelig at faa tak i Tyrk og redde sig over til den andre siden. En færgemand som hadde været vidne til vaagestykket, skyndte sig over efter ham med baaten sin og ropte:

— Du er jo sindssvak, gut, vaage livet dit i en slik strøm!

— Jeg kunde da ikke la bikkjen drukne, svarte Bill. Det var ham ganske uforstaaelig, at nogen kunde mene, han skulde latt sin ven i stikken.

Det var ogsaa under denne reisen, at han hadde sit første sammenstøt med en indianer. I Iowa hadde der været fuldt op av indianere; men det var i regelen dovne, fredelige, halvciviliserte fyrer, som var fiender av arbeide og renslighet. Paa prærien derimot levet de rigtige rødhudene, som aldrig hadde bøiet nakken for de hvite, Delaware- og Kickapoo-indianere, Choctawer og Possawatomier, Pawneeer og Comancher, Cheyenner og Arapahoer, Kiowaer og de frygtede Siouxindianere. Og det var en av disse stammers forposter han nu støtte paa.

En eftermiddag, da han kom ut av teltet sit, fik han øie paa en indianer, som var ifærd med at stige op paa hesten hans, mens den rødes eget elendige øk stod med hængende hode ved siden av. Skjønt indianeren var fuldt bevæbnet, og Bill var alene i leiren, grep gutten uten betænkning geværet sit og ropte:

— Holdt, hvad har du med hesten min at gjøre?

— Mig bytte hest med blekansigt-gut, svarte indianeren med rolig foragt i stemmen.

— Men jeg vil ikke bytte, sa Bill.

— Blekansigt-gut dumrian, lød indianerens alvorlige svar.

— Du lar hesten min være, gjentok gutten.

— Blekansigt-guts hest ikke god hest, fortsatte indianeren.

— Den er god nok til mig, mente Bill. Ta du bare den gamle benraden din og stik av!

Og til guttens store overraskelse kastet indianeren i samme øieblik tøilene til Bills hest fra sig,

sprang op paa sin egen pony og forsvandt i største hast. Den rødes skarpe ører hadde opfanget lyden av mænd, som nærmet sig leiren. Ellers var kanskje gutten ikke sluppet saa let fra dette møtet.

Codyfamilien kom til Kansas netop paa den tiden, da striden mellem dem, som holdt paa negerslaveriet og dem som krævet slaveriets ophævelse, var paa sit højdepunkt. Isak Cody, som var en frisindet mand, mente, at slaveriet ihvertfald ikke burde utstrækkes til de nye territorier, som aapnedes for nybyggerne. Men stemningen i Øst-Kansas var overveiende for slaveriet og folk av anden opfatning var utsat for mishandling og forfølgelse. Skjønt Isak Cody aldrig la skjul paa sin mening, levet han dog de første par aarene i nogenlunde fred. Men efterhaanden blev striden mere tilspidset og tilhængerne av slaveriet gik over til mord og voldsgjærning.

14

Cody hadde slaat sig ned i den vakre Salt Creek-dalen og levet hovedsagelig av at sælge trævarer og høi til Leavenworth-fortet, som laa i nærheten. En dag utpaa sommeren 1856, da han og Bill kom ridende fra fortet, blev de ved en av handelspostene stanset av en flok raa og brutale folk, som rev Cody ned av hesten og truende spurte ham om han endnu var motstander av slaveriet. Da han uforfærdet svarte ja, kastet de sig over ham, og en fyr ved navn Charlie Dunn sprang op paa en kasse like bak ham og jog ham en lang kniv i ryggen. Bill, som forfærdet hadde været vidne til denne niddingsdaad, svinget sig i samme nu ned av hesten og grep faren, før han sank til jorden. Derigjennem frelstes Cody fra en øieblikkelig død; for de andre, som frygtet for at gutten skulde komme til skade, hindret Dunn fra at fuldende sin mordgjærning. Bill var dengang bare 10 aar gammel; men da han saa sin far ligge blodig og tilsyneladende livløs paa marken, steg en mands had og hevnløst op i ham, og idet han saa op paa dem som stod omkring ham, sa han med dirrende stemme:

— Naar jeg blir stor, skal jeg dræpe dere for dette!

Og han holdt ord. Ni aar efter, da han som frivillig deltok i borgerkrigen, kom hans regiment i slaget ved Pilot Knob i Tennessee til at staa overfor en bataljon sydstatsmænd fra Missouri. Han kjendte igjen flere av sine fars angripere, og før kampen var endt, var tre av dem faldt for hans haand.

15

Ved hjælp av en ven, som netop kom forbi, lykkedes det Bill at faa sin far op i en vogn og bragt hjem. Men det saar, som Cody hadde faat, blev aldrig helt lægt, og han var stadig utsat for forfølgelse. Selv efterat hans venner hadde bragt ham i sikkerhet i Ohio, foretok hans fiender flere overfald paa hans farm, røvet hans kvæg, dræpte hans svin og høns. Det eneste, som familien til sine tider hadde at leve av, var harer og akerhøns, som Bill fanget ved hjælp av fælder og sin trofaste hund Tyrk.

Vaaren 1857 vendte Isak Cody tilbake til Kansas. Det forræderske knivstik, som han hadde faat i ryggen, var gaat gjennom nyrene. Kort efter tilbakekomsten døde han i den lille nybyggerhytte i Salt Creek-dalen, og hans familie stod uten forsørger.

Men Bill, som nu var blit 11 aar, følte sig allerede som mand og tok uten betænkning fat paa arbeidet. Han var stor og velvoksen for sin alder, vant til at ride fra barnsben av og allerede en sikker skytter. I det vilde og brogede liv, som nu begyndte at folde sig ut paa præriene, hørte han hjemme som en fisk i vandet, og han var ikke et øieblik i tvil om, hvad han vilde være.

Paa den tiden var Russell, Majors & Waddell det største speditjonsfirma i vesten. Leavenworth var firmaets hovedkvarter; men dets store lastekaravaner gik ut fra St. Joseph i Missouri til San Francisco i California. Den to tusen miles lange reise over slettene og fjeldene var yderst farefuld, og karavanene bestod derfor av mindst 25 store godsvogner, som hver rummet varer til en vekt av 7000 pund og var forspændt med seks spand okser. En talrik skare av speidere og bevæbnede mænd fulgte med til vern mot indianerne og de fredløse, som holdt til ute paa præriene.

16

Straks efter farens død red Bill ind til Mr. Majors i fort Leavenworth og bad om arbeide.

— Hvad kan en gut i din alder gjøre? spurte Majors.

— Jeg kan ride, skyte og gjæte, svarte Bill. Men jeg vil helst faa lov til at gaa med et av godstogene Deres som ekstramandskap.

— Det er voksen mands arbeide det og desuten farlig, svarte Majors tøvende. Men du kan bli med paa en enkelt tur, og hvis du kan gjøre mands arbeide, vil jeg gi dig mands løn.

Og slik blev det. Bill fik ansættelse som ekstramandskap med en løn av 40 dollars maaneden; den blev regelmæssig utbetalt til moren og var tilstrækkelig til hendes og børnenes underhold.

Mormonene som et halvt snes aar i forveien var utvandret til distriktene ved den store Saltsjø i Utah, bød dengang regjeringen i Washington trods og betragtet sig halvveis som uavhengige. De drev flerkoneriet ganske aapenlyst og negtet ikke alene at anerkjende de dommere og administrative embedsmænd, som den amerikanske regjering sendte ditut, men haanet dem og jaget dem undertiden ut av territoriet. Regjeringen besluttet endelig at beordre en større troppestyrke til Utah for at skaffe orden tilveie, og den første ekspedition blev sendt ut fra fort Leavenworth under kommando av oberst Johnston. Disse tropper maatte stadig ha forsyninger av ferskt kjøt, og da Russell, Majors & Waddell hadde leveransene, kom Bills første tur over prærien til at gaa med en kvægdrift til Johnstons ekspedition.

18

[17]



Copyr. Underwood & Underwood.

Kvægdrift paa prærien.

Istedenfor de vanlige 25 lastevogner deltok bare 3 vogner i denne tur. Men der var det vanlige antal mænd med for at passe paa kvæget og beskytte det mot indianerne. De fulgte det gamle Saltsjø-sporet gjennem den nordvestlige del av Kansas ind i Nebraska, slog leir om kvelden paa bestemte steder, hvor der var vand og brændsel at finde, laget sin mat, spiste og sov, mens de utstilte vaktposter vaaket, og tiltraadte tidlig næste morgen sin næste dagsreise. Et par erfarne grænsemænd, brødrene McCarthy ledet toget. Bill Cody hjalp til med at gjæte driften og gik desuten kokken tilhaande, naar der blev slaat leir. Skjønt han maatte henge i fra morgen til kveld og kosten var ensformig — stekt flesk, brød og kaffe tre ganger om dagen — var livet ute paa de vilde prærier netop efter hans smak, og han vilde ikke ha byttet med nogen konge.

Turen forløp godt, indtil karavanen naadde Phun Creek, en elv, som falder ut i Plattefloden 35 miles vest for fort Kearney, hvor kvæget skulde avleveres. Man hadde slaat leir for at spise middag, to mand gjættet de beitende kreaturer og fungerte samtidig som vaktposter, mens Bill som vanlig hjalp kokken. Pludselig faldt der en række skud, og man hørte lyden av galoperende hester. De to McCarthyer var erfarne folk og lot sig ikke overrumple.

— Indianere! ropte de. De har dræpt gjæterne og jaget kjørene fra hverandre. Skynd dere bak vognene!

Mændene sprang straks bak vognene og la geværene til kindet. Da indianerne kom stormende paa hestene sine, blev de møtt av en saa velrettet kuleregn, at de hurtigst mulig vendte om igjen. Men de samlet sig atter, saasnt de kom utenfor skudvidde, og da de var ti mot én, hadde de hvite ingen utsigt til i længden at slippe heldig fra kampen. Da fik den ældste av McCarthyerne en idé.

— Ned til floden, folk! ropte han. Vi kan bruke flodbredden som brystvern, til vi naar fort Kearney.

Ordren blev straks adlydt. Plattefloden, som er en bred, mudret strøm, med lav vandstand om sommeren, men dyp og truende om vaaren, naar sneen smelter, løper mellem skarpt avskaarne bredder, som er fra fem til tredve fot høie. Mændene sprang ut i floden og gav sig til at vasse i det lave vand langs bredden, hvor de nu befandt sig som i en slags løpegrav. Dristet en indianer sig til at vise hodet over den høie flodbredd, begyndte geværkulene straks at synge ham om ørene, og han gjentok ikke forsøket.

Det var en lang og trættende vandring, i vand tilknæs, gjennem mudder og sand, undertiden over farlige kviksandstrækninger, hvor et skridt til urette siden var ensbetydende med døden. Dagen svandt, mørket faldt paa, og endnu var der langt til maalet. De saarede var blit anbragt paa flaater, som blev føiet sammen i al hast, og Bill, som med sine korte ben hadde vanskelig for at holde følge, fik ordre til at ta plads paa en av dem. Men han svarte, at han jo ikke var saaret, og hvis de kom til et sted, hvor han ikke kunde ta bunden, kunde han lægge paa svøm.

Efterhaanden blev imidlertid Bill mere og mere træt, føtterne var tunge som bly og han sakket stadig længer akterut. Maanen var kommet op og sendte sit sølvskjær ned over Platteflodens mudrede vand. Indianerne var forsvundet, ikke en lyd brøt nattens stilhet.

Pludselig kom Bill til at se op, og i samme nu var trætheten som blaast bort. Som en skarp silhouet mot maanens lysende skive tegnet sig omridset av en indianerhøvding, som speidende bøiet sig ut over flodbredden. Han iagttok Bills følge uten at ane at gutten befandt sig et stykke bakenfor de andre, og et øieblik efter løftet han langsomt sin rifle og tok sigte.

Bill forstod, at det gjaldt enten en av hans venners liv eller indianerens. Han bar i haanden et av de korte, tunge forladningsgeværer, som var kjendt under navnet «Mississippi-jægere». Med bankende hjerte kastet han det til kindet, sigtet paa indianeren like under den pragtfulde fjærprydelse, som høvdingen bar paa hodet, og fyrte.

Skuddet brøt nattens stilhet med et øredøvende brak, og mens ekkoet rullet fra bredd til bredd, kom indianerens døde krop hovedkulds styrtende ned og faldt med et plask i vandet. Bills

kamerater skyndte sig tilbake for at se hvad der var paa færde, og samtidig lød et høit hyl fra høvdingens bande oppe paa flodbredden.

— Hvad er hændt? ropte Frank McCarthy til Bill.

— Jeg vet ikke; men det ligger der i vandet, svarte gutten.

McCarthy vasset bort til den dræpte høvding og utbrøt triumferende:

— Hallo, kamerater, lille Bill har skutt sin første indianer!

For at hevne sin høvdings død foretok rødhudene i det samme et nyt angrep; men de blev hurtig drevet tilbake. Ved daggry naadde de utmattede mænd endelig frem til fort Kearney, hvorfra der straks blev sendt soldater ut for at forfølge indianerne og om mulig fange ind kvæget. De fandt imidlertid bare gjæternes mishandlede og skalperne lik.

Men i fortet var den elleveaarige Bill alles helt, og da han nogen maaneder efter vendte hjem til Kansas, var han allerede et godt stykke paa vei til berømmelsen.



Copyr. Underwood & Underwood.
Høvding av Arapahoe-stammen.

Mormoner og indianere.

Mormonene i Utah hadde ikke latt sig skræmme ved etterretningen om, at der var en større avdeling tropper paa marsj mot dem. Deres profet Brigham Young gav ordre til, at ingen bevæbnet styrke maatte faa adgang til territoriet, og en utvalgt skare av de dristigste og mest hensynsløse mormoner, som gik under navn av «De hevneende engler», indførte et sandt rædselsherredømme i Utah. Mormoner, forklædt som indianere, var det saaledes som samme aar myrdet over 100 utvandrere i den forfærdelige Mountain Meadow-massakre.

23

[22]



Sioux-indianere paa krigsstien.

Oberst Johnston var endnu ikke naadd frem til Saltsjøstaden med sine tropper og kom forresten heller aldrig dit. Fra Leavenworth maatte der stadig sendes forsyninger til ham, og Bills næste tur over prærien blev med en gods-karavane paa 25 vogner, som skulde bringe matvarer, uniformer, tepper, vaaben o.s.v. til troppene. Karavanan, hvis fører het Lew Simpson, skulde drage helt til Utah, en reise paa over 1000 miles, som frem og tilbake vilde ta næsten et fjerdingaar.

Bills anden tur over prærien faldt ikke bedre ut end den første. Uheld støtte til like fra begyndelsen. Ved Plattefloden blev karavanan rendt overende av en flok bisonokser, som i sin panikagtige flugt ikke ænsset nogen hindring, men gik tvers igjennem alt, som de møtte paa sin vei. Det tok mændene tre dage at reparere den skade, som de vilde bøfler hadde foraarsaket paa vogner og sæletøi. Et par ganger blev karavanan overfaldt av indianere, og to av mændene faldt som ofre for de lumske rødhuder.

Men det var først, da karavanan kom ind i Utah, at det for alvor gik galt. Den hadde naadd Greenelven, bare 115 miles fra dens bestemmelsessted Saltsjøstaden, og mændene holdt netop paa med at drive tilbake oksene, som de hadde vandet i en nærliggende bæk. Pludselig kom en flok sterkt bevæbnede ryttere tilsyne over høiden like foran dem, og rytternes fører ropte truende:

— Op med hænderne, Simpson!

Motstand var unyttig overfor den store overmagt, og Simpson og hans mænd adlød befalingen. De saa straks, hvem rytterne var, en avdeling av de berygtede «hevneende engler» under anførsel

24

av den dumdristige major Lot Smith, som i løpet av det aar overfaldt og brændte ikke mindre end tre av de amerikanske troppers godstog og røvet 800 okser.

Det gik denne karavanen paa lignende maate. Simpson og hans ven fik overlatt en enkelt vogn med al den provianten, som den kunde rumme, og seks okser til at trække den. Men resten av det store toget med alle dets mange tusen pund fleusk, uldtepper, vaaben o.s.v. blev stukket i brand og gik op i luer. Mormonene vilde ikke gi folkene lov til at beholde geværer eller pistoler; vaabenløse og tilfots maatte Bill og hans kamerater begi sig avsted paa den 1000 miles lange reise tilbake over prærien. Heldigvis støtte de ikke paa indianere, og efter en maanedes vandring naadde de i god behold tilbake til Kansas.

Vinteren efter blev Bill Cody for første gang sendt paa skolen. Læreren slet mange kjepper op paa ryggen hans; men det hjalp litet. Bill var mest optat med at slaas med de andre guttene, og paa indianermanér utfordret han dem til kamp paa kniven. Endelig kom han til at prikke en motstander litt for dypt med bowiekniven sin og blev jaget ut av skolen. Han hadde da hverken lært at læse eller skrive endnu, hvad han senere fikk grund til at angre.

Han kom imidlertid kort efter ind i en anden skole, som tiltalte ham mere. Vaaren 1858 blev han atter ekstramand hos Russell, Majors & Waddell og kom med et lastetog, som først drog til North Platte i Nebraska og derfra til fort Laramie i del nuværende Wyoming. Et nyt fort var netop under opførelse, og Bill tilbragte hele sommeren og høsten her.

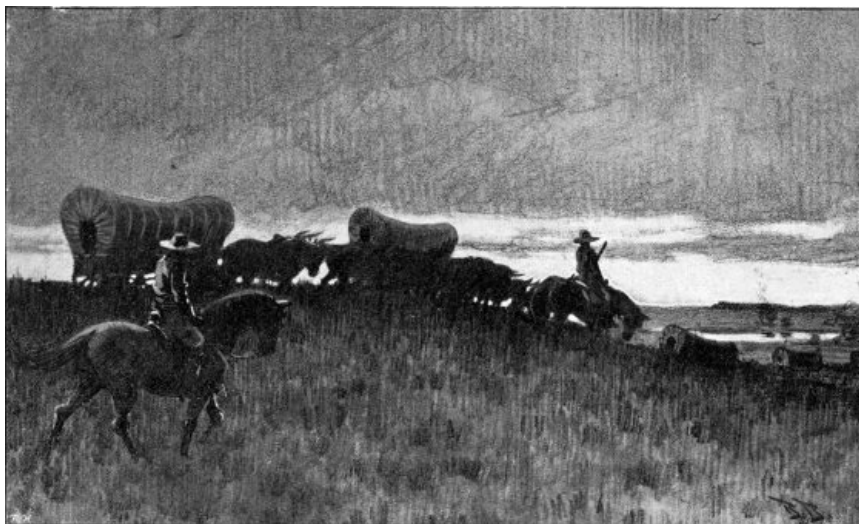
25

Fort Laramie laa like i hjertet av indianerlandet. Henimot 4000 Sioux, Cheyenne og Arapahoe indianere hadde slaat op leirene sine i nærheten og tilbragte en stor del av sin tid i fortet. Bill var bare barnet endnu, og da han ikke hadde andre kamerater at leke med, sluttet han sig hurtig til indianerungene og lærte ikke bare lekene deres, men ogsaa sproget deres. Han blev god ven med sønnene av Sioukhøvdingen Regn-i-Ansigtet; den ældste av dem vandt mange aar senere ry for sin deltagelse i den store massakre paa de amerikanske tropper ved Little Big Horn, hvor han dræpte og skalperte general Custer.

I fort Laramie samledes ogsaa de hvite jægere og speidere fra distriktene i mange hundrede miles omkreds. Disse mænds bedrifter hadde Bill ofte hørt tale om; men han hadde aldrig turdet haabe, at han nogensinde skulde faa se saa berømte mænd. Her traf han nu selveste Kit Carson, som i mange aar hadde været kjendt over hele Amerika som vestens dristigste og mest erfarne indianerspeider. Carson hadde været med paa de første opdagelsesreiser til Klippebergene og California, hadde som speider deltat i krigen mot Mexico og senere ført snese av emigrantkaravaner og fragtetog frelst over præriene. Ingen kjendte indianerne som han eller forstod dem saa godt. Bill sat ofte i timevis og saa paa, mens Kit Carson førte lange samtaler med indianerne i tegnsproget. Uten at der blev ytret en stavelse fortalte de hverandre historier, spurte om jagt og fiskeri, drøftet veir og vind og alt mulig andet — bare ved hjælp av tegn.

27

[26]



En karavane gjennom prærien.

Fort Laramie var en god skole for Bill, og hvad han her lærte, glemte han ikke. Det varte heller ikke længe, før han fikk bruk for det.

I januar 1859 gik tre fragtetog fra fort Laramie til Kansas under den tidligere omtalte Lew Simpsons kommando. Bill fulgte med som ekstramandskap. Da det var knapt med græs til trækoksene langs den vanlige ruten, fulgte Simpson dennegang en helt ny vei gjennom Nebraska.

En dag da Bill sammen med Simpson og en tredje mand ved navn Woods kom ridende paa muldyrene sine langt foran karavanen, blev de overfaldt av en flok Sioux-indianere. Der var ingen dækning at finde paa den flate prærien; men Simpson visste raad. Han stillet de tre muldyrene op i en trekant og skjød dem ned med sin pistol, saa de døde kroppene dannet en slags forskansning, bak hvilken de kunde ligge saa nogenlunde i sikkerhet.

Forbløffet stanset indianerne, men sendte derpaa en regn av kuler og piler mot de hvite. I næste øieblik kom de stormende frem paa sine usadlede hester for at gjøre det av med de forhadte blekansigter. Men tre geværer knitret bak de dræpte muldyrene, og tre indianere styrtet hovedkulds ned av hestene sine. Resten av rødhudene snudde i al hast og stanset ikke, før de var

utenfor skudvidde. Men efter nogen minutters forløp angrep de paany. Atter lød det samtidige knald fra de tre geværene, og atter galoperte tre rytteriøse hester tilbake over prærien. Simpson klappet anerkjendende Bill paa skulderen og sa:

28

— Du er en prægtig gut, Billy!

Men faren var langt fra overstaat. De døde muldyrene var skutt saa fulde av piler, at de saa ut som pindsvin, og en pil hadde saaret Woods i skulderen. Skjønt indianerne forsiktig holdt sig utenfor skudvidde, var de nu efter de tapene de hadde lidt, bare endnu mere opsat paa at faa fat i de tre hvite mænds skalper. Forgjæves speidet de tre mot vest, hvor karavanen skulde dukke frem. Der var intet at se og timene gik. Det var bare et tidsspørsmål, naar sult, tørst og mangel paa ammunition vilde tvinge dem til at overgi sig.

Pludselig sprang en av indianerne op og gjorde ophidset tegn til sine kamerater. I næste øieblik sat alle rødhudene paa hesteryggen og sprængte avsted i flyvende fart. De hadde langt borte fra hørt knaldet av kjørerens piskesmeld over oksene, og snart efter kom karavanens forreste vogn tilsyne i det smale spor, som tjente til vei. De tre var frelst; men det var heller ikke et øieblik for tidlig.

Bills eventyr paa denne turen var ikke hermed tilende. Sammen med to mænd blev han som fortrop sendt til Leavenworth, forat firmaet kunde ha gjort regnskapet færdig over alle mændenes tilgodehavender, naar de tre lastetog kom frem.

For at undgaa indianerne laa de i skjul om dagen og red bare om natten. En kveld blev de ute paa prærien overrasket av en av de frygtelige snestormer, som om vinteren herjer i disse egne. Heldigvis befandt de sig nede i en dyp kløft, som ialfald ydet nogen beskyttelse mot vinden, og Bill opdaget en hule, som saa ut til at kunne være et sikkert tilflugssted. Han gav sine ledsagere tegn til at følge efter, og snart sat de alle lunt og godt i hulen.

29

Utenfor hylte stormen, og de takket sin lykkestjerne, at de hadde fundet et saa godt skjulested. De satte sig godt tilrette, og den ene av dem tændte pipen sin. Men i samme sekund, som hulen lystes op, fór mændene iveiret med et rædselens skrik. Fra alle hjørner og kroker grinte hvite dødningeskaller dem imøte, smuldrende menneskeben og knokler laa hopet op i store dynger.

Det tok ikke Bill og hans ledsagere lang tiden at komme utenfor. Hulen hadde øiensynlig tjent som begravellesplads for de faldne i en av indianernes indbyrdes kampe, og skjønt ingen av dem vilde være ved, at han var overtroisk, foretrak de dog allesammen at trodse stormen fremfor at holde dødningeskallene med selskap.

— — Bill hadde været saa længe borte fra Leavenworth, at han hadde næsten 1000 dollars tilgode, da han kom dit. Det var mange penger; men allikevel graat hans mor, da de kjørte hjem.

— Hvad er paafærde, mor? spurte gutten urolig.

— Aa, Bill, svarte hun med graatkvalt stemme; du kunde ikke selv engang kvittere for pengene dine. Tænke sig, at gutten min ikke kan skrive sit eget navn engang!

Dette gjorde et sterkt indtryk paa Bill, og han besluttet at moren ikke længe skulde ha grund til at skamme sig over ham. Han meldte sig paany ind i skolen, og denne gang var han baade flittig og paapasselig. Ja, han blev saa ivrig efter at vise alle og enhver sin dygtighet, at der snart i Leavenworth neppe var en vogn, et skur, et træ eller en port, hvor der ikke med store, skjæve kraakeføtter stod malet: William F. Cody.

30

Eventyr som pelsjæger.

Det blev forresten ikke lang tiden, Bill kom til at bli i skolen. Guldfundene i Colorado satte feber i alle, og sammen med en kamerat drog Bill, som endnu ikke hadde fylt fjorten aar, avsted til Pilse's Peak for at finde sin million.

Men det var lettere sagt end gjort. Der skulde et bekostelig maskineri til for at utvinde guldet, og guttene var ikke sterke nok til at ta fat som almindelige grubearbeidere og paa den maaten tjene de nødvendige penger dertil. De maatte reise tilbake til Kansas, og for en forandrings skyld besluttet de at la Plattefloden besørge dem hjemover i en baat. Men baaten kantret, før de var kommet halvveis, og de mistet hele oppakningen sin i vandet. Heldigvis støtte de paa en lastekaravane og kom velbeholdne tilbake til Leavenworth.

Bill var imidlertid fast bestemt paa at ville tjene penger. Hans mor hadde bygget et litet hotel for guldgravere, som drog den veien, og hun trængte hjelp til at klare utgiftene. Mens Bill opholdt sig i Laramie, hadde han ofte set baade indianere og hvite pelsjægere komme ind med skind av maar, ræv og bjørn og sælge dem til gode priser. Nu besluttet Bill sig til selv at bli pelsjæger, og sammen med en litt ældre kamerat ved navn Dave kjøpte han et spand okser og en vogn for at

31

være store bæverkolonier, efter hvad de hadde hørt. Deres bestemmelsessted laa godt og vel 150 miles vest for Leavenworth, og de naadde frem uten noget uheld. Egnen var rik paa vildt: bæver, oter, ilder, vildkat o.s.v. foruten bjørn og ulv. Indianere hadde de ikke set spor av, saa de betænkte sig ikke paa at slaa op sit hovedkvarter her. De gravet en hule indover i en bakke, forsynte den med et gulv av raat tilhuggede træstammer, opførte i den ene ende en peis av sten, anbragte sengene i den anden ende og hadde nu en baade lun og sikker bolig. Utenfor bygget de av træstammer en indhegning til oksene.

Vinteren var begyndt og tiden kommet til at sætte fældene ut. De to gutterne hadde held med sig fra begyndelsen av. De greide at sætte staalfældene ut og skjule sporene, saa vildtet ikke ante uraad, og de værdifulde skindene begyndte at hopes op i hulen. Tiden gik med at efterse og tilberede fældene, flaa byttet og salte skindene ned. Om kvelden sat de foran peisen og utvekslet erfaringer, mens ulvene og præriehundene hylte utenfor.

Indianere hadde de, som sagt, ikke set spor av; men en morgenstund, da Bill var ute for at se efter fældene sine, støtte han paa tre indianere, som hver førte en pony med sig, belæsset med pelsverk. Den ene av indianerne hadde et gevær i haanden; men hans ledsagere var bare bevæbnet med bue og pil.

Bill visste ikke, om rødhudene var ute i fredelig erend, eller om de befandt sig paa krigsstien. Men han skulde ikke længe bli holdt i tvil. Indianeren med geværet lot tvilen falde og kastet børsen til kindet; men Bills skud faldt først og indianeren styrtet til jorden. De to andre spændte buene sine. Den ene pilen gik gjennom Bills hat, den anden tilføiet ham et let saar i armen — det første saar han nogensinde hadde faat.

Indianerne kunde skyte sin næste pil, før Bill kunde faa ladd geværet sit paany, og han visste, at han var fortapt, hvis han ikke fandt paa en list. Raadsnar grep han sin hat, svinget den over hodet og ropte:

— Denne veien, her er de!

De to røde trodde naturligvis, at gutten hadde en flok venner i ryggen, og tok skyndsomt flugten. Heldigvis var pilen, som hadde truffet Bill, ikke forgiftet, og han slap saaledes let fra sammenstøtet.

Men der var andre fiender end indianere. En kveld da Bill og Dave netop var gaat tilkøis, hørte de et forfærdelig spektakel fra indhegningen, hvor de to oksene gik. De kastet i hast nogen klær paa sig, grep geværene og sprang ut.

Her fandt de en stor bjørn ifærd med at rive istykker den ene av oksene. Dave, som kom først til, skjøt paa den, men opnaadde bare at saare dyret. Bjørnen var nu dobbelt farlig og fór i raseri løs paa ham. Dave gjorde et sprang bakover, men gled paa et stykke is og mistet i faldet sit gevær.

Døden syntes ham viss; men en rolig haand og et sikkert øie frelste ham — Bill fyrte og trods mørket var han saa heldig at ramme bjørnen i gapet, saa kulen gik gjennom hjernen, og den styrtet død til jorden.

Dave, som hadde trodd, at han var redningsløst fortapt, baade lo og graat. Han grep Bills haand og sa:

—Der frelste du livet mit, gamle ven. Kanske jeg engang kan komme til at gjøre gjengjæld.

Men Bill, som var mere optat av den store bjørnen end av faren, som nu var overstaat, svarte bare:

— Det er den første bjørnen, jeg nogen gang har skutt!

Det skulde nu imidlertid ikke vare længe, før Dave fik leilighet til at gjengjælde Bill den tjenesten, han hadde vist ham. Et par uker efter fandt de spor av en stor flok elgsdyr og begyndte straks at forfølge dem. Mens Bill forsiktig listet sig frem for at komme dyrene paa skud, gled han paa en sten og faldt. Da han skulde til at reise sig, skjønte han, at benet var brukket like over ankelen.

Det var ham ganske umulig at staa paa benet, og bare ved sin vens hjelp lykkedes det ham at naa hjem til hulen. Heldigvis hadde Dave en smule kjendskap til lægekunsten; han rettet benet ut og la det i en stram bandage med trærubber, som han skar ut av et vognaak. Men han turde ikke la Bill være uten kyndig hjelp hele vinteren igjennem, og da bjørnen hadde gjort det av med den ene av oksene deres, kunde han ikke kjøre ham tilbake til Leavenworth. De blev derfor enig om, at Dave skulde gaa til nærmest bebodde sted og faa fat i et spand okser. Stedet laa godt og vel 100 miles fra hulen deres, og det vilde ta Daves næsten tre uker at komme frem og tilbake. I den tiden maatte Bill ligge alene og hjelpeløs i hulen; men der var ingen anden utvei at se.

Før Dave drog avsted, sørget han paa det bedste for sin kamerat. Bills seng blev trukket bort til peisen, saa han kunde passe varmen uten at forlate sengen. Dave hadde hugget og laget op en stor stabel ved, og al provianten blev anbragt indenfor Bills rækkevidde. Desuten fandt Dave paa at binde en tinkop til en lang stang og bore et hul i væggen, saa Bill for at faa vand bare behøvet at stikke koppen ut og fylde den med sne.

Allikevel var det med tungt hjerte, at Bill saa sin ven drage avsted. Det blev lange dage for ham. Han la ved paa varmen, tilberedte sine enkle maaltider, sov saa længe han kunde og fordrev resten av tiden med at læse i de bøkerne, som hans mor hadde git ham med paa veien. Hver dag skar han med kniven sin et merke i en lang stang for at holde rede paa tiden.

Tolv av disse merkene prydet stangen, da han en morgen vaaknet ved at en haand blev lagt paa skulderen hans. Endnu bare halvvaaken skulde han netop til at bryte ut i et høit fryderop over, at Dave allerede var kommet tilbake, da han til sin forfærdelse saa, at det var en Sioux-indianer med den rødgyldne krigsmaling i ansigtet, som stod bøiet over ham.

Mens indianeren spurte ham ut om, hvad han bestilte her og hvor mange der bodde i hulen, fyldtes det lille rum med rødhuder. Utenfra kom lyden av stampende hester og de hæse strupetoner av talrike Sioux-krigere. Alle var de i krigshabit med prægtige fjærprydelser paa hodet og ansigtet malet med de frygtindgydende rødgyldne striper.

Bill hadde opgit alt haab og ventet hvert minut at se indianeren trække skalperkniven, da en

statelig gammel høvding banet sig vei gjennom krigernes skare. Bill kjendte ham straks igjen. Det var gamle Regn-i-Ansigtet, hvis sønner hadde været hans bedste kamerater i Laramie aaret i forveien. Han viste høvdingen sit brukne ben og spurte om han virkelig hadde tanke paa at dræpe den hvite gutten, som hadde været lekekamerat med sønnene hans og ofte hadde sittet som gjest i teltet hans.

35

Regn-i-Ansigtet hadde en længere konferanse med sine krigere, som allerede hadde begyndt at plyndre hulen. Resultatet blev, at de gik ind paa at skaane Bills liv; men gevær, pistol, ammunition og proviant blev konfiskert som krigsbytte. Bill forklarte dem at de likesaa godt kunde ta livet hans som at la ham bli tilbage uten mat og uten vaaben til at forsvare sig mot ulvene. Men høvdingen trak bare paa skuldrene og pekte paa en dyreskrot, som hang paa væggen, som om han vilde si, at der hadde han proviant nok.

Indianerne forsvandt. Bills stilling var fortvilet. Hans eneste føde var dyrekjøttet, som han skar i skiver og stekte paa en stang over varmen. Kaffe og brød hadde han ikke, og hvad værre var, han hadde ikke noget salt til kjøttet. Alle fyrstikkene hadde indianerne ogsaa tat, og han maatte nu holde varmen vedlike uavbrutt dag og nat.

Bill fik paa den maaten ikke sove stort, og desuten faldt det ind med en voldsom snestorm. Sneen drev ind i hulen, og veden blev vaat, saa han bare med største besvær kunde holde ilden vedlike. Men værre endda var tanken paa, at snestormen vilde sinke hans ven paa hjemveien. Kanske Dave var gaat vild derute paa den uveisomme prærien, kanske han var blit et offer for de ubarmhjertige rødhudene. — — —

Hver dag skar Bill et merke i stokken. Tyve merker, tyve dage, men endnu ingen Dave! Ulvene, som kunde veire kjøttet, samlet sig i stadig større flokker utenfor hulen. Natten igjennem lød deres skjærende hyl, og snart blev de saa dristige, at de begyndte at grave i snedrivene ved døren for at komme ind.

Slik gik dagene, 29 lange dage, og Bill hadde allerede opgit haabet, da han en morgen hørte en lystig stemme rope: Hallo! utenfor hulen. Han hadde ikke kraft nok til at aapne døren, men han ropte ut, at alt var iorden, og et øieblik efter stod Dave inde i hulen.

Da gjensynjubelen var overstaat, fortalte Dave, hvorledes han var blit overrasket av snestormen paa prærien, hvorledes oksene hadde sprunget væk og han selv i tre dage ikke hadde visst, hvor han var. Det lykkedes ham imidlertid at finde oksene igjen, og skjønt sneen dækket alle spor, hadde hans speiderinstinkt ført ham ind paa rette veien. Med fare for sit eget liv hadde han nu reddet Bills og saaledes betalt sin gjæld.

Næste dagen fik Dave sin ven anbragt paa vognen, og langsomt gik turen tilbake til Leavenworth. Efter tyve dages forløp naadde de Bills hjem, hvor hans mor og søstre tok imot ham, som om han var opstaat fra de døde. Tomhændet var imidlertid Bill og Dave ikke vendt hjem. De hadde med sig pelsverk til en værdi av 1500 dollars — ingen daarlig fortjeneste i tre korte vintermaaneder.

37

En 15-aarig ekspres-rytter.

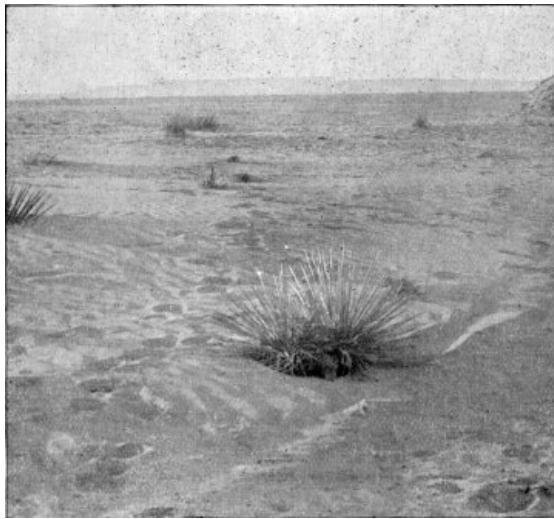
De store guldfundene hadde i løpet av et halvt snes aar gjort California til en rik og blomstrende stat, men forbindelsen mellem østens og vestens Amerika var fremdeles lang og besværlig. Den hurtigste post fra New York til California gik med skib til Panamatangen, derefter paa muldyrets ryg det korte stykke over land og saa atter med skib til San-Francisco — en reise, som selv under de gunstigste forhold tok mindst tre uker.

Der var telegraf fra New York til St. Joseph ved Missouri-floden og fra San-Francisco til Sacramento, men mellom disse to punktene laa de 2000 miles av den store amerikanske ørken, som det tok mindst en maaned at komme igjennem. Den lange og usikre forbindelse var ikke bare i høi grad generende for de store handels- og grubeinteresser i California, men ogsaa for regjeringen i Washington. Guldet hadde drevet mænd av alle racer og fra alle verdens kanter til California, en broget skare av eventyrere, urolige hoder og ærgjerrigheter med de dristigste planer. Desuten var det bare ti aar siden Mexico hadde avstaat dette rike territorium, det spanske element var endnu dominerende paa mange steder, og ikke uten grund nærer regjeringen i de urolige tider før borgerkrigen frygt for at California skulde benytte sig av sin isolerte beliggenhet til at skille sig ut og danne en uavhengig stat.

38



Regn-i-Ansigtet



Copyr. Underwood & Underwood.

«Den store amerikanske ørken».

Under disse forhold var det, at det tidligere nævnte store speditjonsfirma Russell, Majors & Waddell besluttet at bringe California i nærmere forbindelse med Øst-Amerika ved hjelp av en post-ekspresrute. Med beundringsværdig energi blev denne plan ført ut i livet. Paa den 2000 miles lange strækning gjennom ørkenen blev der med 15 miles mellemrum opprettet stationer. 500 av de hurtigste og mest utholdende hester blev anskaffet, og 80 erfarne mænd hvervet som ekspresryttere, desuten 200 mand til at vogte stationene.

39

Ponyeksprespressen, som den kaldtes, førte bare breve, og disse breve var skrevet paa det tyndeste papir, da ekspresrytterens postsæk maatte veie høist tyve pund. Rytteren selv var klædt saa let som mulig og som oftest bevæbnet bare med kniv og pistol. Rutens to endepunkter var St. Joseph i Missouri og Sacramento i California, og den fulgte næsten hele veien det gamle vognspor over prærien. Enkelte av stationene fandtes i byene og ved fortene, men de fleste laa paa prærien, i ørkenene og i fjeldene.

Den tredje april 1860 startet ponyeksprespressen. Tusener av nysgjerrige tilskuere var tilstede, da den første postsæk blev kastet op paa den ventende hest. Ekspresrytteren sprang i sadelen og galoperte avsted til station nummer 1 alt hvad remmer og tøy kunde holde. Her ventet ham en frisk hest, og uten et minuts opphold svinget han sig med sin postsæk over paa den og tilbakela i samme halsbrækkende fart de neste 15 miles. Saa atter en frisk hest og videre i strak galop til den tredje station. Han hadde nu redet 45 miles og blev avløst av en ny ekspresrytter. Hver rytter brukte tre hester og tilbakela samme distance, ingen stanset mere end de faa sekunder det tok at skifte hest og flytte postsækken fra den ene sadel til den anden.

Saaledes gik ekspresposten fra station til station det ene hundrede miles efter det andet, over fjeld og dal, gjennom prærie og ørken, elver og skoger, alltid i galop, nat som dag, bare en stans nogen faa av de mørkeste timer. Den første post naadde frem til California paa ti dager, mindre end halvparten av den vanlige tid, men der blev snart sat nye og bedre rekorder. Præsident Buchanans budskap til kongressen i december 1860 tok det bare otte dager at befordre til California, og præsident Lincolns tiltrædelsestale i mars 1861 blev bragt de 2000 miles fra St. Joseph til Sacramento paa 7 dager og 17 timer.

40

Blandt de første ekspresryttere, som blev antat, var Bill Cody. Han gik endnu bare i sit femtende aar, men han hadde allerede vundet ry som en utholdende rytter og en uforfærdet indianerkriger. Ekspresrytternes løn var god, fra 100 til 125 dollars om maaneden, og en dollar var i 1860 mange ganger saa meget værd som nu. Inden længe blev det ordnet slik, at jo længere strækning en mand red, desto større blev lønnen hans. Bill blev efter en tids forløp overdraget ruten fra Red Buttes ved Nord Platte-floden til Three Crossings ved Sweetwater-floden, en distance paa 76 miles.

Han oplevet her mange eventyr og blev ofte overfaldt av indianere og de fredløse hvite som holdt til paa prærien. Flere ganger fik han en kule gjennom sin hjorteskins dragt uten selv at bli truffet, to ganger gjennom sin sadel, og en gang blev hans hest alvorlig saaret. Men en særlig lykkestjerne syntes at hvile over gutten, og han slap alltid heldig fra sine sammenstøt. En gang, da han blev stanset av to fredløse, som med hævede geværer forlangte hans postsæk, som de trodde indeholdt værdisaker, splintret han armen paa den ene med en pistolkule og red den anden ned. En anden gang, da han blev overfaldt av en flok indianere, dræpte han høvdingen deres og red fra de andre, som mente at ha fanget ham i et bjergpas.

41

Unge Cody var en dristig og utrættelig rytter og blev snart viden kjendt under navnet Ponyekspres-Bill. En dag, da han efter sit vanlige 76 miles ridt ankom til Three Crossings, fik han vite, at den, som skulde løse ham av, var blitt myrdet, og han maatte nu overta ogsaa hans tur, som var paa 85 miles. Han gav sig saa vidt tid til at skifte pony og fortsatte til neste station Rocky Ridge, som han naadde til det fastsatte klokkeslæt. Men for at kunne være tilbake paa sin utgangsstation i rette tid, maatte han ufortøvet vende om igjen, og efter et hastig maaltid begav han sig paa tilbakeveien til Red Buttes. Paa hele turen frem og tilbake, ialt 328 miles, brukte han, efter hvad Ekspres-selskapets bøker viser, 21 timer. Avstanden er saa lang som fra Kristiania til

Kjøbenhavn, delvis over vanskelig terræng og gjennom flere opsvulmede vandløp med en rivende strøm. Intet under at dette ridt blev anset for en bedrift selv blandt præriens haardføre og utholdende ryttere.

Mens Bill var ekspresrytter skjøt han sin første bøffelokse eller buffalo under meget dramatiske omstændigheter. En eftermiddag, da han kom galoperende ind til en avlørningsstation, fandt han ikke som vanlig en opsadlet pony ventende paa sig. Derimot hørte han støi og rop fra pladsen bak stationen, og da han red frem dit, fik han øie paa en kjæmpestor buffalookse, som var i færd med at bane sig vei gjennom en flok kvæg. En fire-fem mand skjøt løs paa oxen med geværer og pistoler, men uten anden virkning end at hidse oxen yderligere op. Bill kunde ikke dy sig og lo høit av det komiske syn, men pludselig blev komedien forvandlet til tragedie.

42

En liten pike ved navn Mamie Perkins hadde været nede ved elven for at hente vand og kom nu like i veien for den fremstormende bøffel. Lamslaat av skræk formaadde hun ikke at flytte en fot, og det saa ut, som om hun i næste øieblik skulde ligge knust under det rasende dyrs klover. Men Bill hadde geværet sit parat, og trods den overhængende fare glemte han ikke, hvad mere erfarne jægere hadde indprentet ham, at man for at dræpe en buffalo maa ramme den paa et ganske bestemt sted. Han sigtet og fyrte. Buffalooksens ben foldet sig likesom sammen under den, og den styrtet stendød til jorden bare en halv snes skridt fra det skrækslagne barn. Det værste kom imidlertid baketter. For lille Mamies mor vilde til tak absolut kysse Bill, og gutten holdt paa at synke i jorden av skam!

Indianerne overfaldt stadig ekspresstationene, dræpte rytterne og røvet hestene. Tilslut blev de saa nærgaaende, at ruten maatte indstilles i 6 uker, mens der blev tat skarpe forholdsregler imot dem. En ekspedition paa ca. 40 ekspresryttere, cowboys og vogntogskusker blev dannet i Sweetwater-Bridge under kommando av en kjendt speider ved navn «Vilde-Bill» Hickock, som senere vandt berømmelse ved under en kamp med seks røvere i Rock Creek at dræpe de fem og saare den sjette.

Bill Cody var med i ekspeditionen, som efter en tids forløp fandt en bande indianere med stjaalne hester i en leir ved Clear Creek. Der var mindst tre ganger saa mange rødhuder som hvite, men «Vilde-Bill» Hickock, som ikke kjendte til frygt, ventet til mørket faldt paa og lot saa sine mænd under heftig skytning storme løs paa leiren. Indianerne, som trodde, at de befandt sig overfor et helt regiment, flygtet uten at sætte sig til motverge, og Hickock og hans mænd vendte tilbake til Sweetwater Bridge med over 100 erobrede hester, for størsteparten ponyekspresens egne hester, som indianerne hadde røvet. Ruten kom snart i gang igjen, og flere av ekspresrytterne, deriblandt Bill Cody, fik sin løn forhøiet til 150 dollars maanedén.

43

De mange fredløse, som holdt til ute paa prærien, var ogsaa en stadig trusel for ponyekspresen. Det var dels professionelle forbrydere fra andre kanter av landet, som her fandt et fristed, hvor lovens arm ikke kunde naa dem, dels tidligere ekspresryttere, vogntogsførere, pelsjægere o.s.v., som i drukkenskap eller av rovlyst hadde begaaet mord og derpaa erklæret hele samfundet krig. De levet av rov og tyveri og var i regelen forovne og desperate karer, som hverken gav eller krævet pardon. Bill Cody benyttet ofte fridagene sine til at gaa paa jagt efter det storvildt, som fandtes i Klippebergenes utløpere. En dag, da han forgjæves hadde søkt at komme en bjørn paa skud, og han bare hadde faat et par præriehøns, slog han om kvelden leir ved en liten elv for at tilbringe natten her og prøve lykken igjen næste dag. Hesten hans vrinsket, da han steg av, og til hans forundring blev denne vrinsken besvart av en anden hest et stykke borte. Bill gik efter lyden og fandt en flok paa tyve hester skjult i en liten kløft. Han skimtet et par hundrede fot op i fjeldsiden en hytte, hvorfra der straalet lys ut, og i den tro at det var et selskap pelsjægere, som her holdt rast, gik han op.

44

Lyden av mange stemmer naadde ham, da han nærmet sig hytten, men i samme øieblik han banket paa døren, blev alt stille. Han hørte et halvt dusin skarpe knæk, som naar hanen blir spændt paa geværer og pistoler, men det var nu for sent at trække sig tilbake.

— Hvem der? spurte en stemme inde fra hytten.

— En ven og en hvit mand, svarte Bill.

Døren blev aapnet, og en svær fyr med et ondskapsfuldt ansigt traadte ut, idet han sa:

— Kom ind!

Der var ikke andet at gjøre end ta imot indbydelsen, men Bill forstod straks, at han var faldt mellem røvere, mordere og hestetyver. En værre samling av raa og skurkagtige fjæs end de, som sat paa de otte mænd i hytten, kunde neppe tænkes. Bill kjendte igjen to av dem, et par avskedigede vognkusker, som hadde myrdet og plyndret en ranchmand og var forsvundet med hestene hans.

Bandens anfører spurte i en truende tone:

— Hvor skal du hen, unge mand, og hvem har du med dig?

For at overbevise banden om, at han ikke var kommet for at utspionere dem, forklarte Bill utførlig, hvorledes han efter den mislykkede bjørnejagten skulde til at slaa leir ved bækken, da han hadde hørt hestene vrinske og fundet hytten deres. Paa spørsmålet om hvor hesten hans var, svarte han, at den stod nede ved bækken, og et par av mændene foreslog straks, at de skulde gaa ned og hente den. Bill skjønte, at hvis banden først fik fat i hesten, vilde det bli umulig for ham at flygte, og han bemerket i en likegyldig tone:

— Jeg kan la geværet mit ligge her og selv gaa ned efter hesten. Kanske dere kan gi mig husly inat?

45

En av mændene svarte:

— Jim og jeg gaar med dig ned efter hesten; men du kan godt la geværet dit ligge her; for du vil ikke faa nogen bruk for det.

De to karene fulgte med Bill ned til bækken. Den ene av dem tok hesten hans i tøilen og begyndte at gaa opover til hytten igjen. Bill, som hadde sin Colt-revolver i beltet, fattet en desperat beslutning. Han gik med de to præriehønsene i haanden, og idet han slap den ene av dem ned, bad han fyren, som gik bakerst, om at ta den op, og da manden bøiet sig ned, rev Bill revolveren sin frem og slog til ham av al kraft i hodet, saa han styrtet bevisstløs til jorden. Hans kamerat, som gik iforveien med hesten, vendte sig om; men før han kunde faa trukket sin revolver, skjøt Bill ham ned. I næste øieblink sat gutten paa ryggen av sin hest og galoperte nedover skraaningen.

Mændene i hytten hadde hørt skuddet og satte straks efter ham. Da terrænget var bakket og stenet, tok de ikke hestene til hjelp, men forfulgte ham tilfots. De vandt hurtig ind paa ham, og Bill forstod, at det vilde være ute med ham, hvis han ikke fandt en ny utvei. Han hoppet ned av hesten, gav den et slag med revolveren og begyndte selv at kravle opover fjeldsiden, mens hesten galoperte videre ned gjennom dalen.

Et øieblink efter saa Bill forfølgerne komme forbi og forsvinde i samme retning som hesten. Han fortsatte opover fjeldsiden, og efter en stunds forløp hørte han mændene skyte efter hesten, naturligvis i den troen, at han fremdeles sat paa hesteryggen. Han var nu utenfor fare, og begav sig paa vei til den nærmeste station, Horseshoe, som laa 25 miles mot nordvest.

46

Træt, utmattet og sulten naadde han stationen like før daggry; men da man straks gik igang med at ruste ut en ekspedition for at lete efter banden, sprang han atter i sadelen og fulgte med. Man naadde frem til hytten utover formiddagen; men fuglene var forlængst fløiet, og der var intet spor, som kunde følges. Det eneste minde, som de hadde latt efter sig, var en nykastet grav, hvori de hadde lagt kameraten, som var faldt for Bills velrettede revolverkule.

Speider i borgerkrigen.

Sommeren 1861 vendte Bill Cody tilbake til Leavenworth. Borgerkrigen mellem Nord- og Sydstatene var netop brutt ut, og Kansas, som laa paa grænsen mellem Nord og Syd, var skuepladsen for nogen av de tidligste kampene.

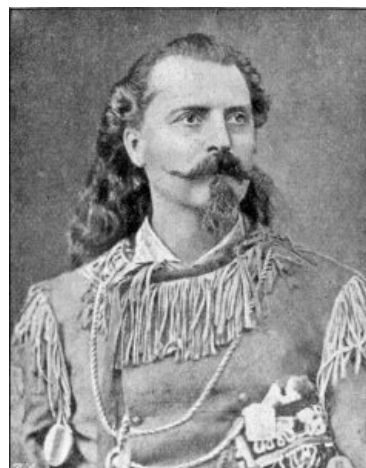
Bill, hvis far hadde været en av slavetilhængerens første ofre, brændte av iver efter at komme med paa Nordstaternes side. Men da han var familiens eneste forsørger og hans mor efterhaanden var blit svakelig, tok hun det løftet av ham, at han ikke skulde gaa i krigen, saalænge hun levde. Dette løftet holdt han; men da der i Kansas blev dannet et lokalt kompani, som fik navnet «de rødbenede speidere», og som skulde ha til opgave at forsvare staten mot røverske overfald, gik han ind i dette.

Før at føre kampen ind i grænsestatene hadde sydstatsmændene rustet ut en hel del guerillabander, hvorav enkelte som Quantrells bande tallet flere hundrede mand, mens andre som de berygtede James-brødres bande bare bestod av en snes desperate banditer. Disse bander gjorde indfald paa ubevogtede steder, plyndret banker, brændte landsbyer, røvet og myrdet uten ringeste hensyn til krigsreglene. Quantrells bande overfaldt saaledes engang byen Lawrence, dræpte 150 av dens borgere og forsvandt med et stort og rikt bytte, før nordstatssoldatene kunde komme til hjelp.

47

«De rødbenede speidere» blev dannet for at avverge den slags overfald og hadde mange kampe med guerillabandene. Vaaren 1863 traadte Bill Cody imidlertid ut av kompaniet for at tjene under regjeringen som fører og speider for Niende Kansas kavaleriregiment. Kiowa og Comanche-indianerne var paa krigsstien i Vest Kansas, og niende regiment blev sendt ut for at lære dem respekt for «den store hvite høvding» i Washington. Efter en haard kampanje, som hadde varet hele sommeren, kom Bill før jul tilbake til Leavenworth, og hans mor døde her juleaften.

Bill var nu løst fra sit løfte, og allerede i januar 1864 meldte han sig som frivillig til syvende Kansas regiment, kjendt under navnet «Jennisons høkejægere». Dette regiment blev sendt til Tennessee og indlemmet i general A. J. Smiths hær, som hadde til opgave at stanse sydstatsgeneralen Forrest, som med sine tropper var paa marsj nordover fra Mississippi. Chefen for syvende regiment oberst Herrick, som hadde hørt om Codys bedrifter ute paa prærien, anbefalte general Smith at opta Bill i det korps av utvalgte mænd, som gjorde tjeneste som speidere, spioner og depecheryttere.



World Herald phot.
Buffalo Bill i speiderdragt.

48

General Smith lot Bill kalde ind i sit telt og forklarte ham, at det var av yderste vigtighet for nordstatshæren at faa vite, hvor mange tropper Forrest raadet over, hvilke stillinger de indtok, og hvordan de var bevæbnet. Han sluttet med at spørre Bill, om han i passende forklædning turde vaage sig ind i Forrests leir og skaffe de fornødne opplysninger. Bill visste, at hvis han blev fanget i sydstatshærens leir, vilde han øieblikkelig bli hængt som spion; men han visste ogsaa, at han ikke kunde yde sit land nogen større tjeneste end at skaffe disse

oplysninger. Han paatok sig derfor det farlige hverv.

Mens han endnu opholdt sig i generalens telt, blev en sydstatsspion, som netop var grepet, bragt ind for at underkastes forhør. Bill gjenkjendte i spionen en mand fra Kansas, som han i guttedagene ofte havde set. En tanke løp ham gennem hodet. Saasart spionen var blit undersøkt og ført bort til militærfængslet, pekte Bill paa de karter og dokumenter, som man hadde fundet paa manden, og sa:

49

— Hvis De vil forandre disse papirene, hr. general, saa de blir værdiløse, kan jeg kanskje vinde general Forrests gunst, naar jeg overleverer ham dem.

General Smith syntes, at planen var udmerket, og forklædt som bondegut begav Bill sig paa vei til sydstatshærens leir. Da han efter mange oplevelser naadde frem i nærheten av leiren, blev han stanset av forpostene. Han forklarte, at han hadde hemmelige meddelelser til general Forrest, og blev under bevogtning ført frem for den berømte kavalerigeneral.

Forrest, som var søn av fattige forældre og aldrig hadde lært at skrive endog bare nogenlunde korrekt, hadde ved sin enestaaende dygtighet og dristighet svunget sig op til at bli en av Sydstaternes største ledere. Han var en mand, som hadde gaat livets haarde skole, og han var ikke let at narre. Hans ørneblik syntes at gjennembore den unge bondegutten, og Bill forstod, at han ikke kunde vente nogen medlidenhet, hvis hans planer blev gjennomskuet.

Men Bill skjøt hjertet op i livet og rakte general Forrest de forfalskede dokumenter. Han avleverte samtidig en historie om, at spionen fra Kansas var en barndomsven av ham og hadde betrodd ham det hverv at bringe disse karter og papirer til Forrest, da der endnu var forskjellige opplysninger, som han maatte skaffe angaaende general Smiths hær, og som spionen senere selv vilde overbringe. General Forrest saa skarpt paa Bill og sa:

50

— Hvorfor gik du ind paa at bringe mig disse papirene?

Bill slog undselig blikket ned og stammet: Jeg tænkte, hr. general, at hvis jeg gjorde Dem denne tjenesten, kunde de kanskje finde bruk for mig i speiderkorpset Deres.

Dette naive svar avledet tildels general Forrests mistanke, men han krydsforhørte endnu en tid Bill og spurte ham ut om alt mulig. Tilsist syntes han dog overbevist om den unge mands ærlighet og sendte ham over til speidernes kvarter, idet han lovet at gjøre bruk av ham, saa snart der bød sig en leilighet.

Det var netop dette Bill ønsket. I de følgende dager drev han omkring i leiren og brukte sine øine og ører. Han fandt tilslut ut, hvor mange tropper Forrest raadet over, hvordan de var utrustet og hvor de skulde hen. Men da der var gaat en tre-fire dager, begyndte han at bli urolig. Han hadde nu faat alle opplysninger, han ønsket og længtet bare efter, at Forrest skulde sende ham ut som spion, saa han kunde komme tilbake til nordstatshæren og avlægge rapport til general Smith.

Forrest hadde imidlertid ingen hast med at prøve evnene hans. Kanske den kloke ryttergeneral endnu ikke var helt overbevist om, at det forholdt sig rigtig med den naive bondegutten, som vilde være speider. Bill overveiet, om han skulde snike sig ut av leiren i al hemmelighet, men dette var lettere tænkt end gjort. Forrest holdt streng orden og disiplin blandt sine tropper, og leiren var omhyggelig bevogtet.

Men pludselig hændte der noget, som gjorde en ende paa Bills ubeslutsomhet. En morgen, da han drev omkring i leiren, saa han en mand gaa ind i general Forrests telt. Idet manden løftet op teltdøren, kjendte Bill ham igjen. Det var spionen fra Kansas, som paa en eller anden maatte maatte ha sluppet væk fra general Smith og nu var kommet for at avgi beretning til Forrest. Bill visste, at i løpet av fem minutter vilde han være opdaget; hvis han ikke kunde slippe væk straks, var galgen ham viss.

51

Han fik i en fart hesten sin sadlet og red hen mot forpostene. I den ene haand holdt han et brev, som han uavbrutt stirret paa, som om han ikke var ganske sikker paa adressen. Denne list lykkedes. Forpostene trodde, at det var en depecherytter, og han blev ikke stanset, før han naadde den ytterste vedetlinje.

Da hørtes pludselig trampende lyd av fremstormende hester bak ham, et rop og et skud. Bill var opdaget, men han var ikke fanget. Paa indianernvis kastet han sig langs siden av sin hest med bare den ene foten i stigbøilen, og forposten, som i det samme fyrte paa ham, opnaadde bare at streife ham i skulderen. En regn av kuler kom susende efter ham. Bills hat blev skutt av hodet paa ham, en anden kule klippet hans ene stigbøile over, og hesten blev let saaret.

En sydstatsspeider, som vendte tilbake fra en rekognoscering, kom tilsyne paa veien like foran ham. Begge fyrte samtidig. Sydstatsmandens hest steilet og faldt, mens Bill galoperte videre.

Endnu en tid fortsattes det vilde ridt, men Bill holdt sine forfølgere stangen. Endelig støtte han paa et kompani blænkere av nordstatshæren og var nu i sikkerhet. Da han naadde leiren og meldte sin ankomst, kjendte generalen ham ikke igjen i hans forklædning. Men da Bill gav sig tilkjende og avla sin rapport, høstet han stor ros av generalen, hans dristige færd blev snart kjendt av hele hæren, og han blev gjenstand for stor beundring.

52

I slaget ved Tulepo en tid efter fik general Smith imidlertid et indtryk av Bill Cody, som tildels slettet ut hans beundring for den unge speider. Nordstatshæren hadde besat et høidedrag og avventet her Forrests angrep. General Smith, i hvis følge Bill befandt sig, red frem og tilbake langs de utstrakte brystvern, som beskyttet hans tropper og formanet dem til ikke at fyre, før de kunde være sikre paa, at hver kule vilde finde sin mand. Da angriperne endelig kom tilstrækkelig nær, og kulene begyndte at suse, red Bill bak et ekestræ. Under kampene med indianerne hadde han lært at det gjaldt at søke den bedste dækning mot fiendens ild, og han mente, at den samme

regel maatte gjælde her.

Men general Smith, som hadde set Bill forsvinde bak træet i farens stund, oppfattet det som et tegn paa feighet. Da Forrests angrep var slaat tilbake, fik Bill ordre til at melde sig i generalens telt.

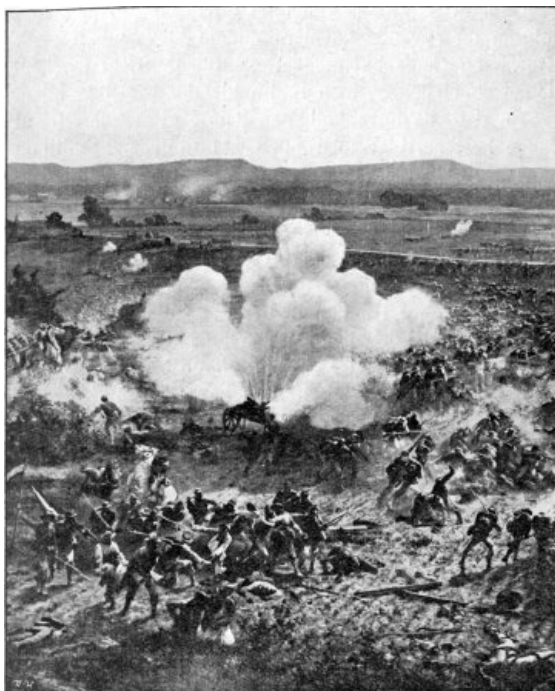
— Unge mand, sa general Smith. De blev mig anbefalt, fordi De hadde tat del i mange kampe mot indianerne. Hvad bestilte De bak det træet?

— Det er den maaten, som vi kjæmper med indianerne paa, svarte Bill. Vi maa søke dækning, hvor vi kan finde den.

Men general Smith, som ikke hadde noget kjendskap til den særlige taktik, som benyttedes i indianerkampene, fæstet ikke helt lit til ham. Det varte hele tolv aar, inden han blev overbevist om, hvor uretfærdig hans mistanke mot den unge speider hadde været.

Efter slaget ved Tulepo blev Smiths kavaleri sendt til Missouri, senere til Kansas og Arkansas, hvor Bill tok del i mange kampe, og som speider og depecherytter for generalene McNeil, Blunt og Pleasanton ydet nordstatstroppene uvurderlige tjenester.

53



Slagscene fra borgerkrigen.

General Smith saa Bill først igjen i 1876, da han i spidsen for syvende kavaleriregiment blev sendt ut mot Kiowa- og Comancheindianerne. Bill deltok i ekspeditionen som speider, men Smith kjendte ham ikke igjen.

54

En dag, da hovedkolonnen hadde gjort holdt for at vande hestene, blev fortroppen, hvortil general Smith og hans stab hadde sluttet sig, overfaldt av en indianerstyrke, som tællt opimot 400 mand. Skjønt fortroppen befandt sig like i nærheten av en stor kløft, gav general Smith ordre til retræt for at naa tilbake til hovedkolonnen. Bill, som forstod, at den lille rytteravdeling under en kamp i aapen mark vilde bli oprevet og tilintetgjort, red bort til generalen og sa:

— Hr. general, gi Deres mænd ordre til at sitte av og søke dækning i kløften. Saa kan De slaa indianerne tilbake. Men hvis De forsøker at trække Dem tilbake til kolonnen, vil De og alle Deres mænd bli skutt ned, før dere har retirert en mil.

General Smith indsaa det fornuftige i denne plan og beordret sine mænd ind i kløften, hvis høie vægger tjente dem som brystvern. Her slog de indianernes angrep tilbake, indtil hovedkolonnen, som hadde hørt skytingen, kom dem til hjelp og drev rødhudene paa flugt. Om kvelden blev Bill kaldt ind i general Smiths telt, og generalen sa:

— Det var en udmerket idé, den som De gav mig. Den taktikken, som anvendes i indianerkampene, er ny for mig. Jeg skjønner, at hvis min første ordre var blit utført, vilde ingen av os ha naadd levende tilbake til hovedkolonnen.

— Hr. general, svarte Bill, husker De slaget ved Tulepo?

55

— Om jeg husker det! svarte general Smith med selvfølelse i stemmen; jeg førte overkommandoen i det slaget.

— Husker De, fortsatte Bill, den unge gutten, som søkte dækning bak et træ, og som De senere sendte bud efter for at høre, hvorfor han gjorde det?

— Er De virkelig den gutten, som utspeidet Forrests hær for mig? spurte general Smith forbauset. Jeg har ofte undret mig over, hvor De var blit av. Hvad har De bestilt siden krigen?

Bill fortalte, hvorledes han i 1865 var draget vestover som speider for general Sherman og uavbrutt hadde gjort speidertjeneste siden. General Smith var glad over at ha faat ham tilbake og

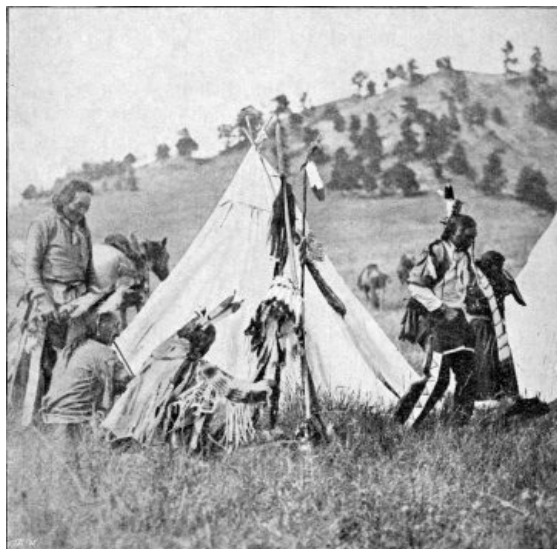
gjorde ham til chef for sit speiderkorps, saa længe felttoget varte.

Fredspipe og tomahawk.

I de 25 aarene fra borgerkrigens slutning til kampen ved Wounded Knee, da indianernes sidste motstand blev slaat ned, deltok Bill Cody i en lang række av felttog mot rødhudene. Indimellem hadde han mange ting at vareta; han var bøffeljæger, hoteleier, postkjører, landspekulant o.s.v. Men hver gang indianerne gik paa krigsstien, lot Bill alt andet ligge og stillet sine evner som fører og speider til regjeringens raadighet.

Høsten 1865 blev general Sherman sendt til grænsestatene i vest for at forhandle med indianerne og om mulig avslutte varige fredstraktater med dem. Sherman var en av borgerkrigens mest berømte generaler og hadde gjennom sin «marsj til havet» bidraget paa avgjørende maate til Nordstaternes seier. Han var ledsaget av en større stab officerer og civile embedsmænd og eskortertes av en eskadron kavaleri og av tredivve speidere og depecheryttere. Blandt de sidste var Bill Cody.

56



Comanche-indianere slaar telt.

De første stammer, som general Sherman ønsket at forhandle med, var Kiowa- og Comanche-indianerne i den sydvestlige del av Kansas. De holdt dengang til i Council Springs, 65 mil fra fort Zarah ved Arkansas-floden, hvortil general Sherman ankom utpaa høsten. For at kunne tilbakelægge veien til Council Springs, som gik gjennom den flate og øde prærie, paa én dag, gav generalen ordre til, at marsjen skulde paabegyndes klokken 2 om natten.

57

Speidernes leder Dick Curtis hadde beregnet, at turen skulde ta tolv timer. Men klokken blev 2 om eftermiddagen, og endnu saa man ikke noget til Council Springs eller til indianerne. En ung officer kom tilfældigvis til at ride ved siden av Bill Cody og spurte ham i samtalens løp, naar de vel kunde vente at være i Council Springs.

— Hvis vi vedblir at ride i denne retningen, kommer vi aldrig dit, svarte Bill.

— Hvorfor har De ikke underrettet generalen om det? spurte officeren.

Bill forklarte, at Curtis og ikke han selv var ekspeditionens fører; men officeren red bort til Sherman og meddelte ham, at de hadde slaat ind i en feilagtig retning. Generalen kommanderte straks holdt og kaldte alle speiderne til sig. Han spurte Curtis, om han kunde vise ham paa kartet, hvor de nu befandt sig; men Curtis svarte aapenhjertig, at kartet var forældet, og at prærien i den grad var blottet for landemerker, at han hadde vanskelig for at orientere sig. Generalen saa paa Bill og sa:

— Er der nogen anden her, som kjender veien?

— Ja, hr. general, svarte Bill. Jeg vet, hvor Council Springs ligger.

— Hvor langt er det dit og i hvilken retning ligger det?

— Omtrent 12 mil ret syd, lød svaret.

Bill fik nu ordre til at ride ved siden av general Sherman, og efter etpar timers ridt kom indianernes store leir isigte. Da rødhudene opdaget de hvite, blev der stort røre i leiren. Talrike krigere sprang op paa hestene sine og galoperte gjestene imøte. Tilslut var der mindst 1000 beredne indianere foran den lille hvite trop. Sherman begyndte at bli betænkelig, men Bill sa:

58

— De har git fredstegnet; de kommer uten vaaben.

Generalen og hans følge red langsomt frem mot rødhudene og blev mottat av høvdingene Satanta, Enslig-Ulv, Sparkende-Fugl og andre. Dick Curtis, som behersket de forskjellige stammers sprøg til fuldkommenhet, fungerte som tolk og præsenterte de hvite og røde

høvdingene for hverandre.

Indianerne, som iforveien var underrettet om besøket, hadde forberedt en stor fest for sine gjester. En slags tronhimmel var blitt reist av garvede bøffelhud over teltpæler, og under tronhimmelen hadde de av skind laget bløte sæter for generalen og hans stab. Over et baal i nærheten blev der stekt kjøtt av bøfler, antiloper og andet vildt, og indianerne hadde endog anskaffet tintallerkener, hvorpaa kjøttet skulde serveres, og tinkopper til kaffen. Desværre var indianerkonene gaat saa vidt i sin renslighet, at de hadde latt efter sig store stykker sæpe i koppernes kanter og hjørner; men gjestene var gode diplomater og lot sig ikke merke med noget.

Det var et broget og paa sit vis storslaaet skue, som foldet sig ut for general Sherman og hans følge. Den store leiren med telt ved telt, saa langt øiet kunde se; ildstedene, hvor kvindene tilberedte maten, lekende barn, halvvilde hunder og hundreder av kobberrøde krigere, som tumlet sig paa sine usadde hester. Under tronhimmelen de gamle høvdingene med sit ørneblikk og sin næsten kongelige værdighet, sittende tause ved siden av sine hvite gjester, mens unge indianerpiker i festlige dragter av fint, bløtt hjorteskind, utbrodert med mangefarvede pindsvinpigge, bar maten om.

Da maaltidet var slut, gik fredspipen rundt, og Satanta reiste sig og holdt en tale til gjestene. Indianerne har alltid været kjendt for sin store veltalenhet, og Satanta begyndte sin tale med disse maleriske ord:

— Mine store hvite brødre! Jeg byr eder velkommen i min leir og blandt mit folk. I kan hvile eder i sikkerhet uten tanke paa frygt; ti vore hjerter er nu gode imot eder, fordi vi haaber, at de ord I har at si os, vil vække vor glæde over, at I er kommet. Vi vet, at I er kommet en lang vei for at besøke os, og jeg føler, at I bringer gaver med til os, som vil fryde mit folks hjerter. Jeg vet, at I maa være meget trætte, og da jeg ser, at eders telter nu er reist, vil det glæde os at følge eder over til eders leir, hvor I kan hvile og sove ut. Jeg har til eders telter sendt det mest utsøkte kjøtt av unge bøfler, hjorter og antiloper, og hvis der er andet i min leir, som vil gjøre eders hjerter glade, vil det glæde mig at sende eder det . . .

General Sherman trykket Satantas haand, da den gamle høvdingen hadde endt sin tale, og svarte:

— Min røde bror! Eders vakre og romantiske mottagelse har rørt mit og mine venners hjerter paa det dypeste. Vi takker eder paa det hjerteligste derfor. Naar vi har hvilt og sovet ut i eders vilde prærieby, er det vort ønske at samles til raadslagning med de her fremmøtte høvdinge og krigere . . .

Raadslagningen tok sin begyndelse næste formiddag og varte i tre dager. Der blev sluttet en høitidelig overenskomst med Satanta, som mot visse ydelser lovet ikke at angripe de hvite, og Sherman drog videre til Bent Fort i Colorado, hvor han efter to dagers raadslagning sluttet en lignende avtale med indianerne der. Han fortsatte sin fredsmisjon til Wyoming og Nebraska, og Bill Cody var hans fører paa hele turen.

Da general Sherman kom tilbake til Leavenworth i Kansas, tok han avsked med Bill og takket ham for de tjenester, han hadde ydet ham. Han meddelte samtidig, at Bill for den tiden, han hadde tjent som fører, vilde faa utbetalt 150 dollars pr. maaned og en ekstrabelønning paa 2000 dollars. Han lovet desuten, at han skulde anbefale Bill til general Sheridan, som vilde faa overkommandoen paa vestgrænsen under de kampene, som tiltrods for de netop avsluttede fredstraktater kunde ventes med indianerne.

Det varte imidlertid flere aar, før Bill traadte i general Sheridans tjeneste. Han giftet sig med en smuk pike fra St. Louis, og hun tok det løftet av ham, at han skulde opgi det farlige liv paa prærien. Bill var nu en kort tid hoteleier i Leavenworth, blev senere bøffeljæger og var ogsaa med paa at anlægge en by paa prærien, som fik det straalende navn: Rom. Bill var saa sikker paa denne byens fremtid, at han skrev til sin kone, at han i løpet av ganske kort tid vilde bli millionær. Men heller ikke det nye Rom blev bygget paa én dag — der blev idetheletat ikke bygget svært meget, før det altsammen blev revet ned igjen, og Bill maatte atter søke tilbake til sin gamle haandtering som fører og speider.

Merkelig nok blev det Kiowa- og Comanche-indianerne, som Bill fik sit første alvorlige sammenstøt med, efterat han paany hadde traadt i regjeringens tjeneste. Han var dengang speider i fort Larned, hvor der laa en mindre troppeavdeling paa to kompanier infanteri og en eskadron kavaleri. I nærheten av fortet hadde Satanta, Enslig-Ulv, Sittamore, Sparkende-Fugl og andre høvdinge slaat sig ned med et stort antal krigere. De befandt sig endnu ikke paa krigsstien, men optraadte uforskammet og utæskende overfor de hvite og ventet bare paa en anledning til at begynde fiendtlighetene.

En dag i august maaned 1868, da Bill hadde eskortert general Hazen fra fort Larned til fort Zarah og befandt sig paa hjemveien, blev han stanset av halvhundrede indianere ved Paronce Rock. De kom galoperende mot ham; idet de strakte hænderne frem og ropte: How! Bill saa, at de hadde krigsmalingen paa; men da de syntes at være saa ivrige efter at faa si pent goddag, rakte han ogsaa haanden frem. I det samme grep en av de røde krigerne ham om haandleddet og rev ham med et ryk ned av sadlen. Revolveren og geværet blev tat fra ham, og en av rødhudene tilføiet ham med sin tomahawk et slag i hodet, saa Bill holdt paa at stupe til jorden.



Ung indianerpike.

Indianerne gjorde det imidlertid ikke av med ham paa stedet; men førte ham under piskeslag og alle slags forhaanelser til leiren, hvor han straks blev ført frem for Satanta. Da Bill sidst hadde staaet overfor den gamle høvdingen, var det som en hædret gjest i general Shermans følge. Nu stod han der som fange og ventet hvert øieblik at se signalet bli git til den smertefulde tortur, som skulde gaa forut for døden.

Men gamle, kloke Satanta vilde først ha nogen opplysninger av sin fange, før han sendte ham til de lykkelige jagtmarker. Raadsnar som altid fattet Bill haab paany. Da Satanta spurte ham, hvor han hadde været, erindret han pludselig, at rødhudene hadde faat løfte paa en kvægdrift, som imidlertid ikke var blit sendt dem. Han svarte derfor, at han hadde været ute og lett efter denne driften, og at general Hazen hadde sendt ham iforveien for at meddele Satanta, at kvæget nu var paa vei til leiren hans. Indianerne hadde i lang tid været uten ferskt kjøt, og de blev derfor behagelig overrasket. Satanta spurte om der var soldater med driften, og fik et bekræftende svar.

Da Bill skjønnte, at indianerne fæstet lit til historiene hans, blev han dristigere. Han spurte i en krænket tone, hvorfor de unge krigerne hadde behandlet ham saa brutalt. Satanta, der som diplomat ikke stod tilbake for nogen, svarte, at det hele var en spøk, og at hans unge krigerer bare hadde villet stille Bills mod paa prøve. Han gav ordre til at den hvite mand skulde faa vaabnene sine tilbake, og efterat ha raadført sig med de andre høvdingene spurte han, om Bill vilde hente kvæget til dem. Bill erklærte, at det var netop det, som general Hazen hadde git ham ordre til, og et øieblik efter red han som en fri mand ut av leiren.

Nogen av indianerne var imidlertid blit mistænksomme og fulgte efter ham. Bill red først i den retningen, hvorfra kvæget kunde ventes; men da han var kommet ned en høi bakke, som skjulte ham for rødhudene, satte han kursen mot fort Larned. Han hadde faat et godt forsprang, før indianerne atter fik øie paa ham; men da de forstod, at han virkelig hadde ført dem bak lyset, og at kvæget, han hadde lovet dem, bare eksisterte i hans egen indbildning, begyndte de en skarp forfølgelse og vandt hurtig ind paa ham.

De forreste av indianerne var bare et kort stykke bak Bill, da han red over Pawnee-floden; men paa den andre siden av vadestedet støtte han til alt held paa en avdeling soldater fra fortet. De la sig nu i bakhold, og da rødhudene kom sprængende, blev de mottat av en kuleregn, som dræpte et par stykker av dem og saaret nogen flere. Efter at ha skalpert de dræpte indianerne — for de hvite var dengang likesaa ivrige efter at ta skalper som de røde — begav Bill og soldatene sig til fortet, hvor alle troppene var blit kaldt under vaaben i paavente av et almindelig angrep.



Bill forfølges av indianerne.

General Sheridan, som under borgerkrigen hadde vundet ry som Amerikas dristigste og dygtigste ryttergeneral, opholdt sig dengang i fort Hayes. Da han førte overbefalingen paa vestgrænsen, var det av største vigtighet, at der blev bragt ham etterretning om Satantas fiendtlige hensigter; men ingen av speiderne i fort Larned hadde lyst til at gjøre den 65 miles lange turen midt om natten og gjennom et distrikt, hvor det vrimlet av fiendtlige indianere. Skjønt Bill netop var kommet tilbake fra et ridt paa 140 miles og var dygtig træt av baade strabadsene og den brutale behandling, som han hadde været gjenstand for fra indianernes side, tilbød han sig dog som frivillig.

Klokken ti om kvelden red han fra fort Larned, og ved daggry næste morgen var han fremme. Han var underveis blit kastet av hesten, da den snublet i et præriehund-hul, og senere kom han i mørket ind i en flok indianere; men han slap heldig fra begge disse eventyrene og overgav general Sheridan depechene i god behold. Sheridan vilde gjerne ha sendt bud om indianerurolighetene til fort Dodge, 95 miles syd for fort Hayes. Men da flere kurerer i den sidste tid var blit dræpt paa denne ruten, var det ham umulig at faa nogen av sine egne speidere til at paata sig hvervet.

Bill tilbød sig atter som frivillig og efter nogen faa timers rast fortsatte han sit ridt til fort Dodge. Med bare en times ophold underveis, da han skiftet hest, naadde han sit bestemmelsessted. Kommandanten i fort Dodge befandt sig i samme forlegenhet som general Sheridan, idet han nemlig gjerne vilde faa sendt depecher til fort Larned, men ikke kunde faa nogen til at gjøre

turen. Fort Larned var Bills hjemstation, og for tredje gang tilbød han sig som frivillig. Kommandanten hadde ingen hest at overlate ham, men laante ham et muldyr. Turen gik godt de første 30 milene; men da Bill skulde vande muldyret i Coon Creek, rendte det fra ham, og han maatte vandre tilfots resten av veien, 35 miles omtrent.

66

Endnu var imidlertid ikke Bills kureridt tilende. Da han kom til fort Larned, var general Hazen netop vendt tilbake fra fort Harker og hadde viktige etterretninger med sig til general Sheridan. Bill hadde nu redet saa længe, at han gjerne vilde sætte en ny rekord, og han anmodet derfor om at maatte bli sendt avsted med depechene til Sheridan. General Hazen gav beredvillig sin tilladelse, og samme kvelden begav Bill sig atter paa vei til fort Hayes.

Da han næste morgen naadde fortet, mottok Sheridan ham med den største forbauselse. I virkeligheten var det — som Sheridan ogsaa fremhæver i sine erindringer — en ganske enestaaende præstation, som unge Cody hadde utført. Han hadde i løpet av 58 timer redet og gaat 365 miles, for størsteparten om natten og gjennom et vanskelig og farlig terræng, hvor han bestandig maatte være paa utkik efter indianerne.

General Sheridan var saa tilfreds med Bills tjeneste, at han beholdt ham, indtil det berømte femte kavaleriregiment kom til fort Hayes, da Bill blev utnævnt til chef for dette regiments speidere. Efter forskjellige ekspeditioner mot indianerne mellem Republican- og Canadianflodene, blev Bill forfremmet til chef for alle speiderne i departementet Platte. Han utførte i denne egenskap utallige bedrifter; vi skal i et følgende kapitel fortælle om et par av de mest berømte.

67



Copyr. Underwood & Underwood.

Sioux-indianere før jagten.

68

Bøffeljagt paa prærien.

Det var som bøffeljæger i Union Pacific-banens tjeneste, at Bill Cody erhvervet sig det navn, under hvilket han senere blev verdensberømt — Buffalo Bill.

I borgerkrigens sidste aar var trangten til en hurtigere og sikrere forbindelse mellem østens og vestens Amerika endelig blit saa stor, at man hadde tat fat paa det vældige projekt at bygge en jernbane tvers gjennom det øde og ubebodde land fra Missourifloden til Stillehavskysten. Arbeidet blev oprindelig paabegyndt fra California; men Union Pacific-banen, som hadde sit utgangspunkt i Omaha, Nebraska, var det, som utførte den langt overveiende del av arbeidet.

I 1867 var U.P.-banen, som den i almindelighet kaldtes, naadd ut i hjertet av de store præriene. Her beitet endnu bøflene i umaadelige drifter — general Sherman beregnet i 1865 deres antal fra Missourifloden til Klippebergene til 9 millioner — fra anden side er tallet blit sat saa høit som til 12 millioner. Med bøffeldriftene fulgte indianerne, og jernbanearbeiderne maatte altid ha geværet parat, da det hørte til dagens orden, at snart den ene og snart den anden avdeling blev overfaldt av rødhudene.

[69]



Efter Rosa Bonheurs maleri.

Indianere paa bøffeljagt.

Skjønt det vrimlet av vildt paa prærien, satte indianerne en stopper for al jagt undtagen i jernbanens umiddelbare nærhet. Arbeiderne maatte derfor ofte leve av tørket kjøt, og derover hersket der almindelig utilfredshet. Bill Cody, som var speider i fort Hayes, hadde allerede dengang vundet ry som en dristig og erfaren bøffeljæger. U.P.-banens entreprenører tilbød ham en meget fordelagtig stilling som jæger for selskapet, og da det ikke mindst var av vigtighet for regjeringen at faa jernbanen bygget hurtigst mulig, fik han lov til for en tid at træ ut av hæren.

70

Bill fik den betragtelige løn av 500 dollars om maaneden, og hans eneste arbeide bestod i at skyte bøfler. Men det var et farlig arbeide. Han maatte alltid være paa post mot indianerne og hadde utallige kampe at bestaa med dem. Troppene, som bevogtet jernbanelinjen, hadde ordre til at ile ham tilhjælp, saasnaart de saa røksignaler stige op i den retning, hvori han var redet ut. Men de kom ofte for sent, og ikke mindre end fem av hans mænd blev dræpt i den tiden, da han var jæger for U.P.-banen. Selv slap han som vanlig uskadt fra de mest haarreisende eventyr.

Ingen kunde maale sig med Bill som bøffeljæger. Han var en av de beste skytter paa prærien, en to-børse-mand, som kunde haandtere en revolver i hver haand med dødelig sikkerhet, og han var en mester med geværet. Han hadde git riflen sin det merkelige navn «Lucretia Borgia», og hesten hans het Brigham efter mormonpresten. Det var et temmelig uanselig dyr, en rødskimlet pony, som han hadde kjøpt av en Ute-indianer; men den var hurtig som et lyn og utholdende som et muldyr.

Naar Bill red ut paa sin daglige jagt, søkte han sig først ut en bøffeldrift med mange unge kalver og fete kjør. Han sprængte saa løs paa driften, dræpte med nogen faa skud de store oksene, som ledet den, og red derpaa i rasende galop løs paa flokkens fortrop, indtil han fik den til at løpe i ring. Hans hest var saa vel dressert til dette arbeidet, at han næsten ikke behøvde at styre den. Bill kunde saa av driften vælge sig ut de feteste og fineste eksemplarene og skyte dem ned i ro og mak, mens de stormet forbi ham i sin ringgalop. Naar han hadde dræpt saa mange, han ønsket, kanskje bare noen faa, undertiden op til et halvt hundrede, holdt han op med at skyte og gav resten leilighet til at flygte.

71



Bøffelhjorden angripes.

Folkene hans, som hadde holdt sig i bakgrunden, indfandt sig nu og begyndte at partere bøflene. Bare en liten del av kjøttet blev benyttet, mørbraden, bogene, tungen og de mest utsøkte stykker forøvrig. Alt dette blev saa læsset paa en vogn og kjørt tilbake til jernbanelinjen, mens resten blev liggende paa prærien til føde for ulver og coyoter.

I det halvandet aar, da Bill var jæger for Union Pacific-banen, blev der holdt regnskap med det antal bøfler, som han efterhaanden dræpte. Det endelige tal var 4280 — d.v.s. han hadde gjennemsnitlig nedlagt 8 bøfler om dagen. Og jagten var ingenlunde farefri. Bøffelkjørne

72

forsvarte kalvene sine til det yderste, og oksene var ofte kjæmpestore, ondsksfulde dyr, som styrtet løs paa jægeren i blindt raseri, saasnt de fik øie paa ham. Bare en god hest, et sikkert øie og en haand, som aldrig rystet, kunde i slike øieblik frelse den, som blev angrepet.

I begyndelsen glædet jernbanearbejderne sig meget over det ferske kjøttet, de fik, og naar Bill kom ridende tilbake med vognen, sa de:— Aa der kommer Bill med en hel del deilig bøffelkjøt!

Men da der var gaat en tid, blev de ogsaa leie av den kosten, og naar Bill nu kom med vognen, sa de grættent:— Der kommer Bill med nogen flere gamle buffaloer! Litt efter litt blev Bill og bøffelkjøttet kjædet slik sammen i deres bevissthet, at de gav ham navnet Buffalo Bill, og det var i deres mund ikke netop noget kjælenavn.

Men Bill Codys ry som bøffeljæger bredte sig stadig videre, og Buffalo Bill blev snart en ærestitel. En anden Bill, kjendt speider, fører og jæger ved navn Billy Comstock, var dengang chef for speiderne i fort Wallace. Officerene her ansaa ham for den bedste bøffeljæger i landet og mente, at navnet Buffalo Bill med størst ret maatte tilkomme ham. For at faa saken avgjort blev der anordnet en konkurranse mellem de to jægere, og der blev sat ut en præmie paa 500 dollars for den, som fra hesteryggen kunde dræpe det største antal bøfler fra kl. 8 om morgenen til kl. 4 om eftermiddagen.

Konkurransen fandt sted i nærheten av Sheridan i Kansas og hadde vakt saa stor opmerksomhet, at der selv saa langt borte fra som St. Louis, Missouri, kom ekstratog med over 100 tilskuere, deriblandt mange damer. Der var fuldt op av bøfler, og avtalen blev, at begge samtidig skulde ride ind i samme driften og dræpe saa mange bøfler som mulig. Hver jæger ledsagedes av en bereden dommer, som noterte, hvor mange bøfler han fældte.

73

Tilskuerne holdt sig paa avstand, men rykket nærmere, saasnt signalet blev git, og de to jægere galoperte ind i den første buffalodriften. Bøflerne skilte sig i to flokker, hvorav Cody tok den tilhøire, Comstock den tilvenstre. Bill fulgte sin vanlige taktik. Han sprængte frem foran driften, dræpte dens ledere og tvang resten til stadig at bøie av tilvenstre, indtil de begyndte at løpe rundt i ring. I løpet av kort tid hadde han skudt 38, som allesammen laa paa et ganske litet areal.

Comstock brukte en anden metode. Han begyndte at skyte paa de bakerste av flokken og dræpte alle, som han kunde naa, mens han jaget dem foran sig. Det lykkedes ham paa denne maaten at fælde 23 bøfler; men de laa spredt over en strækning paa tre miles. Efter en kort hviletid, hvorunder selskapet fra St. Louis trakterte med champagne, fik man øie paa en mindre flok bøfler, hovedsagelig kjør og kalver. De var langt hurtigere i sine bevægelser end den første flokken; men Bill dræpte allikevel 18, mens Comstock maatte nøie sig med 14.

Man spiste nu frokost og drak champagne paany, hvorefter jægerne atter red ut, fulgt av sine dommere. Efter en tids forløp fik de øie paa en ny bøffeldrift. Bill hadde allerede skutt en snes flere bøfler end sin motstander og mente, at han nu hadde raad til at gi en ekstra opvisning. Han tok sadel og tøiler av hesten og lovet, at han skulde lægge den sidste bøffel ned for damernes føtter.

74

Ridende paa usadlet hest — som indianerne pleiet — dræpte han 13 bøfler. Den sidste drev han foran sig i rasende galop, og damerne skrek høit av angst oppe i sine vogner, da de saa kjæmpedyret med de smaa, ondsksfulde øinene komme styrtende like imot sig. Men halvandehundre fot fra den første vognen knaldet Bills gevær, og bøffelen rullet død om paa jorden.

Comstock hadde av den sidste flokken dræpt 9 og saaledes ialt fældet 46 bøfler. Men Bill hadde skutt 69, halvanden gang saa mange som sin motstander. Han var saaledes blit seierherre med glans og vandt ikke bare de 500 dollars, men fastslog ogsaa for bestandig sin ret til navnet Buffalo Bill og titelen præriens mesterjæger.

Det var da ogsaa Bill, som fik til opgave at arrangere den berømte bøffeljagt for storfyrst Alexis av Rusland, da han i 1862 besøkte Amerika med et stort følge av officerer og hofmænd. Rusland var den eneste av de europæiske stormagter, som under borgerkrigen hadde stillet sig velvillig overfor de Forenede Stater, og den amerikanske regjering vilde derfor gjerne vise den høie gjest al mulig opmerksomhet. Storfyrsten var en ivrig jæger og hadde uttalt ønske om at faa leilighet til at delta i en bøffeljagt. Regjeringen i Washington gav general Sheridan i oppdrag at ordne det fornødne, og Sheridan lot ordren gaa videre til Buffalo Bill.

75

Bill fandt en udmerket leirplads ved Red Willow, 60 miles nord for North Platte i Nebraska, og her blev der reist halvhundrede telter, som blev utstyrt med enhver tænkelig luksus og bekvemmelighet for gjestene. Foruten den vanlige kavalerieskorte blev der sendt to kompanier beredent infanteri til leiren for at sikre den mot overfald av omstreifende indianerstammer. De amerikanske officerer vilde desuten gjerne faa hundrede fredelige rødhuder til leiren, saa storfyrsten kunde faa et indtryk av indianernes sport og liv paa prærien, deres fester, krigsdanser og ferdighet som jægere.

Den engang saa frygtede Sioux høvding, Plettet-Hale, var dengang traadt i venskabelig forhold til de hvite, og Buffalo Bill fik det hverv at avlægge et besøk i hans leir og om mulig overtale ham til at delta i storfyrstens jagt. Det var to dagsreiser dit op, og da Bill endelig naadde leiren, maatte han paa indianernvis snike sig rundt med ansigtet skjult i sit teppe, indtil han fandt Plettet-Hales telt. For høvdingen var nok venligsindet mot de hvite, mens hans unge krigere hadde mangt et regnskap at gjøre op med Buffalo Bill og vilde ikke betænke sig paa at sende ham en kule eller stikke en kniv i ham, om de fandt anledning dertil.

Da Bill befandt sig i sikkerhet i Plettet-Hales telt, fremførte han sit erende. Han forklarte, at en

mægtig høvding fra den anden side av det store havet var kommet paa besøk og var ivrig efter at faa hilse paa indianernes største høvding. Plettet-Hale svarte, at det skulde være ham en glæde at komme, og lovet, at han allerede næste dag skulde vælge ut hundrede av sine bedste jægere til at ledsage sig. Han holdt ogsaa ord og møtte op med sine krigere i fuld festdragt, da det russiske selskap kom til North Platte.

76

Storfyrst Alexis lot sig straks forestille for Buffalo Bill. Seks fot høi, ung og kraftig, klædt i sin maleriske hjorteskinsdragt med sin store bredskyggede hat paa hodet og det lange lysebrune haaret, som han aldrig lot klippe, bølgende nedover skuldrene, fri og sikker i sin optræden og saa uberørt av de fornemme gjester, som om storfyrster hørte til hans daglige omgang, gjorde Bill det bedste indtryk paa alle. Storfyrst Alexis spurte ham ivrig ut om bøffeljagten, og Bill lovet, at han skulde faa leilighet til at skyte alle de bøfler, han kunde overkomme.



77

Da selskapet hadde hvilt ut efter den 60 miles lange kjøretur fra North Platte til Red Willow, tok jagten sin begyndelse tidlig næste morgen. Først gav Buffalo Bill og de amerikanske officerer en opvisning for at lære sine gjester, hvordan man red sin hest ind paa siden av bøflene og fældte dem ved et skud enten gjennom lændene eller under hjertet. Særlig general Custer, som senere blev dræpt av indianerne i den store massakre ved Little Big Horn, utmerket sig under denne opvisning, som en sjelden flot og dristig rytter.

Krieger av Sioux-stammen.

Storfyrst Alexis vilde nu selv prøve den spændende sport, og Buffalo Bill overløt ham sin berømte pony «Buckskin Joe», som var kjendt som den bedste bøffelhest i landet. Storfyrsten ansaa pistolen som det mest passende vaaben til denne jagt, og da han, ledsaget av Bill, red ind i den første bøffeldriften, avfyrt han paa tyve fots avstand seks pistolskud mot en stor okse. Bøffelen rystet ikke paa manken engang og likesaa litet hjalp det, da storfyrsten laante Bills revolver og gav den seks skud til.

Bill skjønnte, at hvis storfyrsten blev ved paa denne maaten, vilde han aldrig i sit liv faa skutt nogen bøffel. Han rakte derfor Alexis sit gevær og bad ham ikke skyte, før der blev git signal. Samtidig gav han med pisken storfyrstens hest et slag, som sendte den i rasende galop ind i bøffeldriften, bare ti fot fra en av de største oksene.

— Skyt nu, ropte Buffalo Bill. Storfyrsten skjøt, og bøffelen veltet sig i sit blod paa marken.

Til Bills store forbauselse holdt storfyrsten straks inde, kastet geværet fra sig og begyndte ophidset at vinke med hatten til de russiske officerer. De kom galoperende, og da storfyrsten hadde fortalt dem sin bedrift, ropte de begeistret hurra og forlangte champagne for at drikke den høie jægers skaal. Snart knaldet korkene, og jagten var forbi for den dag. Men da selskapet kjørte tilbake til teltleiren, kom en liten flok bøfler stormende tvers over veien, og paa maafaa skjøt storfyrsten sin pistol ind i flokken. Ved et besynderlig tilfælde traf kulen en bøffelko, som styrtet om. Nu kjendte begeistring ingen grænser. Alexis fik tre rungende hurrarop, og champagnen fløt atter i strømme.

78

Storfyrsten blev efterhaanden en øvet bøffeljæger og nedla otte buffaloer i de tre dagene, han opholdt sig i leiren. Da han hadde tilfredsstillet sin egen jagtlyst, uttalte han ønske om at faa se en prøve paa indianernes færdighet. Plettet-Hale gav sine mænd de fornødne ordrer, og da Buffalo Bill hadde fundet en stor bøffeldrift, blev alle forberedelser truffet til at begynde jagten den følgende dag.

Det var et merkelig syn, som møtte storfyrsten, da han næste morgen red ut til jagtfeltet. De foregaaende dager hadde han set indianerne i al deres primitive pragt, naar de holdt fest eller danset sine krigsdanser, klædt i sine fint tilvirkede lærskjorter med perlebroderte belter, mangefarvede tepper og de store fjærprydelser paa hodet og nedover ryggen. Men nu hadde de kastet alle disse prydelser væk — komplet nøkne med undtagelse av et smalt klæde om lændene og tynde mokkasiner paa føtterne sat de paa sine ponyer, uten sadel, uten tøile, bare med en tynd lærsnor mellem hestens tænder.

I forreste række saaes høvdingene, som kun med vanskelighet holdt de utaalmodige jægere og de endnu mere utaalmodige hester tilbake. Da alt var rede, gav Plettet-Hale signalet. Som et uveir, som pludselig bryter løs, stormet rødhudene ind paa bøffeldriften, nogen væbnet med bue og pil, andre med lanser, andre igjen med geværer eller pistoler. I næste øieblik syntes alt at være den vildeste forvirring. Midt inde i en vældig støvsky skimtedes galoperende hester, flyvende piler, faldende bøfler og røde indianerkropper, mens luften blev sønderrevet av skud og Siouxkriegers vilde hyl. Men snart saa man, at der var god orden i denne tilsyneladende galskap. Nogen av indianerne forfulgte de bøfler, som brøt ut av rækkerne, mens hovedstyrken tvang driften til at løpe i ring og dræpte de store dyrene ett efter ett. Da signalet til stans blev git og støvet la sig, holdt indianerne stille som støtter paa sine hester og rundt om dem, saa langt øiet naadde, var prærien dækket med dræpte bøfler.

79

Storfyrsten var særlig interessert i indianernes bruk av bue og pil, og Bill anbefalte ham at slaa følge med en berømt Siouxjæger ved navn To-Lanse. Han viste sig sit ry værdig. Ridende i fuld galop efter en bøffelokse, sendte han en pil tvers igjennem det vældige dyr fra side til side. Storfyrsten blev saa imponert, at han anmodet om at faa pilen overlatt som et varig minde om denne bedrift.

I det hele tat var storfyrst Alexis overmaade fornøiet med sin jagttur paa prærien, og ved avskeden takket han Buffalo Bill paa det hjerteligste for den fornøielse han hadde beredt ham. Da Bill ikke vilde motta den store pengegave, som var tiltænkt ham, skjænket storfyrsten ham som en personlig erindring sin pragtfulde pels, som sagdes at være den kostbareste i verden. Senere sendte han Buffalo Bill etpar mansjetknapper og en slipsnaal, hamret av guld i form av bøffelhoder, prydet med brillanter og rubiner.

80

Tvekampen med Gule-Haand.

Hvormange indianere Buffalo Bill sendte til de lykkelige jagtmarker i de utallige sammenstøtene, som han hadde med dem, vet man ikke. I motsætning til de fleste andre hvite, som tok del i indianerkrigene, pralet han aldrig av sine skalper. Ingen speider har nogensinde hadet indianerne, sier han selv i sine erindringer, og regjeringen behandlet dem ofte uklokt og uretfærdig. Men de var ute av stand til at utvikle de umaadelige landstrækninger, som de raadet over, og civilisationen krævet, at denne jord ikke skulde ligge unyttet hen. Indianerne forstod ikke nødvendigheten herav. De overfaldt de hvite nybyggere, som begyndte at lægge prærien under plogen, og det blev speidernes pligt at hjelpe troppene til at gjøre en ende paa disse overfaldene.

I 1869, da Buffalo Bill blev chef for speiderne i departementet Platte, blev store deler av Nebraska, Colorado og Kansas herjet av de saakaldte «Hundesoldater» — en bande rødhuder, som bestod av renegatter fra en halv snes forskjellige stammer og kommandertes av høvdingen Høie-Okse. Det var en samling snedige og ondsindede banditter, som dukket op uten varsel og forsvandt uten at efterlate sig det ringeste spor. Tilsist blev ugjerningene deres saa mange og saa oprørende, at regjeringen gav general Carr ordre til at foreta en energisk forfølgelse og avstraffelse.

Det første sammenstøtet med Hundesoldatene fandt sted ved Elephant-Rock. Buffalo Bill undgik her med nød og neppe døden, en kule skjød hatten av hodet paa ham og pløiet et fem tommer langt saar bortover skallen hans. Indianerne led betydelige tap, men spredte sig derpaa, saa en forfølgelse blev umulig. Snart efter samlet de sig paany, og felttoget mot dem maatte atter begynde.

81

Men nu fulgte general Carr en ny taktik. Efter at være kommet banden paa nært hold og ha bestaat forskjellige skjærmydsler med den, gav han ordre til retræt. Indianerne, som saa troppene trække sig tilbake i retning av fort Mac Pherson, trodde, at general Carr hadde opgit forfølgelsen og slog i ro og mak leir ved Summit Springs, en liten oase i sandhaugene syd for Plattefloden.

Det var netop dette general Carr hadde ventet. Saasnt indianerne trodde sig i sikkerhet, vendte han om og begav sig i ilmarsj paa vei til Summit Springs. Da han nærmet sig leiren, foretok han efter Buffalo Bills forslag en omgaaende bevægelse, saa han kom i ryggen paa dem uten at bli opdaget av nogen vaktpost.

General Carr fordelte nu sin styrke paa bedste maaten og gav derpaa hornblaaseren ordre til at blaase til angrep. Manden satte trompeten for munden, men i sin ophidsede tilstand hadde han glemt signalet og formaadde ikke at faa frem en lyd. Kvartermester Hays, som hadde faat lov til at delta i angrepet, rykket trompeten til sig og blaaste signalet, og med løse tøiler sprængte kavaleriet ind i leiren.

Indianerne blev fuldstændig overrumplet. Nogen flygtet uten at sætte sig til motverge. Andre forsvarte sig saa godt de kunde, men blev skutt ned eller splittet som avner for vinden. Omkring 150 blev dræpt, og general Carr tok et rikt bytte, deriblandt 800 hester og muldyr.

82

Man visste, at der befandt sig to hvite kvinder i leiren, begge svenskfødte, Mrs. Weigel og Mrs. Alderdise, som indianerne hadde bortført efter først at ha myrdet deres familie. Da man fandt dem i høvdingens telt, var den ene død og den anden saaret. Saasnt troppene stormet leiren, hadde Høie-Okses hustru grepet en tomahawk og dræpt Mrs. Alderdise, og Mrs. Weigel, som var tiltænkt samme skjæbne, var blit skutt i ryggen, men kulen hadde heldigvis prellet av mot et ribben, og skjønt hun var haardt saaret, kom hun sig efter en længere tids sykeleie. Over 1500 dollars i guld, sølv og sedler blev fundet i leiren, og disse penger skjænket general Carr til den saarede Mrs. Weigel.

Indianerne samlet sig snart igjen og begyndte at angripe de hvite. De blev slaat tilbake med store tap, men opgav ikke forsøket. Mens nogen av dem la sig i bakhold, begyndte resten at ride i ring rundt troppene.

Buffalo Bill la merke til en høi indianer med pragtfulde fjærprydelser, som red en usedvanlig hurtig hest og syntes at være lederen. Paa sit ridt omkring troppene kom indianeren med visse mellemrum forbi en dyp kløft. Bill kravlet paa hænder og føtter henimot tusen fot op igjennem denne kløften, og da indianeren næste gang kom forbi, tok Bill omhyggelig sigte paa ham og fyrte. Uten en lyd styrtet han av hesten, stendød.

Det viste sig, at den dræpte indianer var en ingen ringere person end høvdingen Høie-Okse. Hans død demoraliserte indianerne i den grad, at de opgav al videre motstand mot de hvite og flygtet. I det hele tat hadde Hundesoldatene lidt saa store tap, at de blev nødt til for fremtiden at indstille sine røvertog. De lovgivende forsamlinger i Nebraska, Colorado og Kansas sendte takkeadresser til general Carr, og Nebraska forærte ham en æressabel. Buffalo Bill maatte nøie sig med

83

erobringen av høvdingens hest og en anden rapfotet indiansk pony, som han kaldte «Powder Face».



Indianere forfølger en fiende.

Men næste aar fik ogsaa Bill sin offentlige utmerkelse. Tidlig en morgenstund i 1870 vaaget en bande Siouxindianere sig tæt ind til fort Mac Pherson, dræpte eller saaret de folk, som var ifærd med at vande garnisonens hester og forsvandt med et halvt hundrede av disse, deriblandt Buffalo Bills Powder-Face. General Emory, fortets kommandant, beordret en eskadron kavaleri under løjtnant Thomas til øieblikkelig at forfølge hestetypene. Da Thomas var ny og ganske uerfaren i tjenesten, gav generalen ham bare den korte instruks: «Følg efter Cody!»

84

Under Buffalo Bills ledelse blev indianerne skarpt forfulgt hele dagen og den følgende nat. Ved at sprede sig i forskjellige retninger forsøkte rødhudene at faa de hvite til at tape sporet. Men Buffalo Bill gjennemskuet deres planer og satte kursen like mot Medicinbækkens utspring. Det viste sig ganske rigtig ved ankomsten hit, at indianerne hadde været her, men de var straks redet videre i retning av Red Willow Springs. Der var næsten en dags ridt dit, og soldatene hadde ikke med sig rationer av nogen slags. Men ordren lød paa at man skulde følge Cody og ikke en mand mukket, da Buffalo Bill satte avsted mot Red Willow Springs.

Da de endelig naadde frem, var det mørkt, og angrepet maatte utsættes til daggry. Den lille troppen hadde da været uten mat i to døgn, men med saa meget større appetit angrep de rødhudene. Siouxindianerne tallet mindst likesaa mange mand som de hvite, men de blev overrumplet og tok flugten.

Buffalo Bill var særlig paa utkik efter sin stjaalne pony, og det varte heller ikke længe, før han opdaget den med en indianer paa ryggen i fuld fart. Den vilde utvilsomt ha undsluppet ham, hvis ikke en anden indianer, hvis hest var blit skutt, var sprunget op paa hesteryggen bak den første. Tynget av denne dobbelte vegt, sagtnet Powder-Face farten, og snart kom Buffalo Bill den saa nær, at han uten frygt for at ramme hesten kunde fyre paa rytterne. Hans første kule gik gjennom begge indianerne, som faldt døde ned av hesten, og da Powder-Face hørte Buffalo Bills stemme, kom den kneggende tilbake til ham.

85

Resten av indianerne var i mellemtiden blit drevet paa flugt, og alle de stjaalne hestene tilbakeerobret. Bare tre av soldatene var blit let saaret, og da man i rødhudenes leir fandt ikke bare tørket bøffelkjøt, men ferskt antilope- og hjortekjøt, pepper og salt, ja endog litt kaffe og sukker, kjendte begeistring ingen grænser.

Løjtnant Thomas og hans mænd blev efter tilbakekomsten til fortet nævnt i en speciel dagsbefaling, og Buffalo Bill fik en særlig hædrende omtale. Kort tid efter anerkjendte kongressen i Washington saavel hans siste som hans tidligere bedrifter ved at tildele ham den kongressionelle æresmedalje.

Buffalo Bill førte endnu mange ekspeditioner mot indianerne, men efterat de var blit trængt stadig længere nordover, forholdt de sig nu rolig i nogen aar. Bills ry var blit saa stort, at hans beundrere i Nebraska kaldte ham til medlem av statens lovgivende forsamling, saa han blev «velbaarne herr Cody», men han var ikke politiker og negtet at gi møte i forsamlingen. Derimot tok han mot en utnævnelse til fredsdommer, og beklædte til alles tilfredshet denne stillingen i et par aar. Han kjendte ganske vist ikke noget til lov og ret, som det staar fastslaaet i juridiske lærebøker, men hans navn og hans ferdighet som skytter var saa frygtet, at han aldrig hadde besvær med at skaffe retfærdigheten fyldest, naar en rik nabo forurettet en fattig, eller en mand tok feil av sin egen og andres hester.

I 1873 overtalte hans ven, den folkelige forfatter Ned Buntline, ham til at komme østover for at optræ som helten i et skuespil, som Buntline hadde skrevet, og som het «Præriens speidere». Første opførelsen fandt sted i Chicago. I første akt optraadte Buffalo Bill i hvit, stivet mansjetskjorte og floshat. Stiveskjorten gjorde Bill rasende, og saasart akten var forbi, fór han ut av teatret og ind i nærmeste kafé. Da den forskrækkede teaterdirektør efter langvarig eftersøkelse endelig fandt ham, stod Bill oppe ved buffeten og drak drammer av høie glas, mens floshatten og stiveskjorten laa slængt langt bort i en krok.

86

I næste akt skulde Bill optræ i cowboykostyme, og han indvilget derfor i at gaa tilbake til teatret.

Men da han var kommet ind paa scenen, gav han sig til at spille tredje og siste akt istedenfor anden. De andre skuespillerne stod, som om de var faldt ned fra maanen, men de var nødt til at gjøre gode miner til slet spil. Tilskuerne klappet, som om de var rasende, og Bill var høist forbauset, da han efter utallige fremkaldelser fik høre, hvilken bommert han hadde begaet.

— Men det gjør jo ikke noget, sa han, la os bare gaa ind og spille anden akt. Og saa gik han ind og spilte anden akt som slutningsakt. Publikum merket ingenting — eller var like glad — det hadde bare det ønske at faa se sin helt, og Buffalo Bill blev gjenstand for mere begeistrede ovationer, end selv den mest forgydede primadonna.

Imidlertid begyndte vestens indianere at bli urolige paany. I 1874 var der fundet guld i de Sorte Berge paa grænsen av Syd-Dakota og Wyoming, og guldgraverne strømmet straks dit. De Sorte Berge hadde stor rigdom paa vildt, og Siouxindianerne hadde altid negte at sælge dem. Ifølge en i 1868 avsluttet traktat var regjeringen forpligtet til at hindre hvite mænd fra at trænge ind i disse distrikter, men denne overenskomst blev ikke holdt. Der blev nu og da arrestert nogen guldgravere, men de blev ikke straffet og begav sig straks paa vei igjen. Flere og flere hvite mænd slog sig ned i de Sorte Berge, og der opstod hele byer, hvorav en enkelt Custer City tællt flere tusen indbyggere.

Indianerne besvarte denne krænkelse av sine rettigheter med at dræpe enhver hvit mand, som de fik fat paa, overfalde togene paa Union Pacific-banen og ødelægge telegraflinjerne. Den berømte Sioux høvding, Sittende Okse, som raadet over halvfjerde tusen krigere og aldrig hadde underkastet sig, samlet etterhaanden alle de utilfredse rødhudene omkring sig. Selv mange av de indianere, som hadde slaat sig ned paa regjeringens reservationer, sluttet sig til ham, og den styrke, som stod under hans kommando, tællt tilslut mindst ti tusen krigere. De var alle forsynt med de mest moderne geværer og rikelig ammunition, som de hadde skaffet sig over Canada.

Sittende Okses holdning blev etterhaanden saa truende, at regjeringen gav ham og hans tilhængere ordre til at indfinde sig paa reservationerne og avlevere sine vaaben. I motsat fald vilde de bli betragtet som fiendtligsindede. Høvdingen svarte haanlig, at de hvite mænd kunde komme og hente ham. Han skulde ikke springe sin vei.

Regjeringen sendte da vaaren 1876 tre forskjellige ekspeditioner ut mot ham, og planen var, at de ved samtidig at angripe indianerne fra alle sider skulde splitte dem og derpaa møtes ved Yellowstone-flodens utspring for saa i forening at rette det avgjørende slag mot Sittende Okse.

Men planen kom aldrig til utførelse. Denne slu høvding viste sig de hvite generalene overlegen som feltherre og forstod til det yderste at benytte sig av det vanskelige terræng. Da general Custer i spidsen for en kavaleriavdeling paa 775 mand fandt indianernes hovedleir og uten at kjende deres styrke besluttet at gaa til angrep, blev han indhentet av en høist ulykkelig skjæbne. Han hadde delt troppene sine i tre detachementer for at omringe rødhudene, som stod under kommando av Sittende-Okse, To-Maane, Galde, Dumme-Hest, Regn-i-Ansigtet, Græs, Lille-Store-Mand og andre. Men indianerne holdt to av de fiendtlige detachementene fast, og da han selv i spidsen for det tredje stormet leiren, skjøt de røde krigere i tusenvis op av jorden omkring ham, og trods tapper motstand, blev han og hans 260 soldater dræpt og skalpert til sidste mand. Søn av Regn-i-Ansigtet, Buffalo Bills gamle lekekamerat fra fort Laramie, dræpte med egen haand general Custer.

«Custer-massakren» øket i høi grad Sittende-Okses anseelse blandt indianerne, og man begyndte at frygte for, at alle rødhudene i de nordvestlige reservationer skulde slutte sig til ham. Han vilde isaafald faa opimot 25000 krigere under sig eller flere mand end hele den amerikanske hær talte. Regjeringen sendte skyndsomt forsterkninger til general Sheridan, som ledet felttoget, og det blev hans opgave at hindre, at indianerstammene i syd, særlig Ogalalla og Brulé-Siouxene samt Cheyenne'erne sluttet sig til Sittende-Okse.

Buffalo Bill var allerede før Custers fald blit kaldt tilbake fra sin teaterturné for at bistaa troppene som fører og speider. Da han vendte tilbake til femte kavaleriregiment og blev gjenkjendt av soldatene, hilste de ham begeistret med ropet: Der har vi Buffalo Bill! og gav ham tre rungende hurrarop.

Samme dagen som general Merritt, chefen for femte regiment, fik meddelelse om Custer-massakren, bragte en speider ham bud om, at 800 Cheyenne-krigere om morgenen hadde forlatt Røde-Sky-reservationen for at slutte sig til Sittende-Okse. Merritt valgte sig ut 500 mand av regimentet, og da han red uavbrutt i 24 timer lykkedes det ham at komme først til Hat Creek og spærre veien nordover for indianerne.

I den kampen, som nu fulgte, var det, at Buffalo Bill utførte den bedrift, som kanskje skaffet ham den største berømmelse, idet han fældet høvdingen Gule-Haand. Bill var med femten mand redet frem foran hovedstyrken for at redde to depecheryttere, som var i fare for at bli avskaaret. Da han vendte om, satte en rikt smykket indianer efter ham og utfordret ham til tvekamp.

— Cua, cua, Pa-he-ha-ska! ropte han paa Cheyenne-sproget. Kom an, kom an, Lange-Gule-Haar!

Det var det navnet, som indianerne hadde git Buffalo Bill, og han nølte ikke med at ta imot utfordringen. Med et ryk kastet han hesten sin omkring og galoperte frem mot høvdingen. Paa



«Sittende Okse» (Sitting Bull).

knappe 100 fots avstand hævet de begge geværene sine og fyrte. Indianerens hest styrtet død til jorden, mens Bills bare fik et streifskud. Men i næste øieblik snublet den i et hul i jorden og styrtet. Begge motstandere befandt sig nu tilfots, bare et snes skridt fra hverandre, og begge fyrte paany. Bill hørte kulen hvisle forbi øret sit, men selv ramte han høvdingen i brystet. Indianeren var dog ikke død. Han reiste sig halvt op med hævet tomahawk; men i samme nu var Bill over ham med kniven sin og plantet den i hans hjerte like til skaftet.

Saasnart indianerne saa høvdingen falde, sprængte de avsted efter Buffalo Bill for at avskjære ham fra de hvites hovedstyrke. Men Bill skalperte med et par raske snit sin faldne fiende, og da kavaleriet kom galoperende til undsætning, svinget han den blodige skalpen over hodet sit og ropte:

— Den første skalpen for Custer!

Cheyenne'erne ydet haardnakket motstand, og det var først efter en langvarig kamp, at de blev drevet paa flugt. Femte regiment forfulgte dem helt tilbake til Røde-Sky-reservationen, hvor de blev avvæbnet. Det var her, at Buffalo Bill fik vite, at den kriger, han hadde dræpt i den mindeværdige tvekamp, var Gule-Haand, en søn av gamle Skaaret-Næse, som var en av Cheyenne'ernes ledende høvdinger.

Skjønt Sittende-Okse saaledes blev forhindret fra at faa hjælp av Sioux- og Cheyenneindianerne paa Røde-Sky- og Plettet-Hale-reservationene, førte han allikevel endnu i mange maaneder med stor dygtighet kampen mot de hvite. Først da den erfarne general Nelson A. Miles kom paa sporet efter ham, begyndte det at se ilde ut for høvdingen. Mange av hans krigere faldt fra ham og vendte tilbake til reservationene, men han undgik selv et ydmygende nederlag ved i oktober maaned sammen med sine mest trofaste tilhængere at gaa over den kanadiske grænse, hvor amerikanerne ikke kunde naa ham.

Buffalo Bill deltok med hæder i hele felttoget 1876, og da Sittende-Okse endelig slap ind i Canada, vendte Bill tilbake til sit hjem i den troen, at han for bestandig var færdig med den store Siouxhøvding. Men det blev allikevel Sittende-Okse, som efter fjorten aars forløp for sidste gang kaldte Buffalo Bill tilbake i aktiv tjeneste.

«Det Vilde Vesten».

Efter felttoget i 1876 slog Buffalo Bill sig ned i Omaha, og det var her, at han i 1883 startet det store foretagende, som under navn av Det Vilde Vesten blev kjendt og berømt over størsteparten av den civiliserte verden. Hans tanke var at «bringe vesten til østen», det vil si: gi østens Amerika og senere Europa et levende og naturtro indtryk av de historiske dager, da indianeren og den hvite mand støtte sammen paa prærien.

For at gjøre alting saa nøiagtig som mulig sparte Buffalo Bill ingen anstrengelser. Han samlet omkring sig et broget selskap av folk, som tidligere hadde været speidere, pelsjægere, ekspresryttere, postvognskusker og cowboys, i originaldragter og med de hester og vaaben, som de hadde brukt paa prærien. Fra reservationene hentet han efter særlig tilladelse av regjeringen baade Sioux-, Arapahoe- og Cheyenneindianere med deres tepees, squaws og papooses, ponyer og travoiser, buer og tomahawker, krigsdragter og fredspiper. Undertiden maatte han sende en mand over hundrede mil for at faa fat i en bestemt slags indiansk fjærprydelse eller lage kopier av de teltene, som var karakteristiske for en bestemt stamme.

Men da han efter et uhyre arbeide hadde faat samlet alt og gav sin første forestilling i et kjæmpetelt i Omaha, blev det straks en saa enestaaende sukses, at han begeistret brøt ut: «Nu stanser vi ikke, før vi har optraadt i Colosseum i Rom.» Og han fik ret. For skjønt det varte adskillige aar, kom Det Vilde Vesten virkelig til romernes gamle hovedstad, og indianerne og de hvite kjæmpet sin kamp om prærien om igjen paa den samme arena, hvor engang gladiatorene døende hadde hilset sin Cæsar.

Foreløbig maatte Buffalo Bill dog nøie sig med at optræ i de amerikanske byer. Overalt blev han mottat med stor begeistring, og i løpet av kort tid blev han en rik mand. Hvad han her viste frem, var saa nyt og originalt, at alle maatte se det. Folk hadde gjennom avisene fulgt indianerkrigene med stor spænding og ofte læst om Buffalo Bills bedrifter. Nu saa de ikke bare sin helt i kjøt og blod, omringet av præriens dristige ryttere, men de blev gysende vidne til, hvorledes rødhudene under vilde skrik overfaldt emigrantenes karavaner midt i ørkenen, og de blev fuldstændig revet med, naar de raske cowboys og onkel Sams soldater i sidste øieblik kom de hvite til hjælp og efter en voldsom kamp drev de morderiske indianere paa flugt. Det var likesaa nervepirrende som noget cirkus, og det hadde den fordel, at det bar virkelighetens præg over sig.

Efter i løpet av etpar aar at ha optraadt i alle større amerikanske byer, besluttet Buffalo Bill sig til at overraske Europa med sine Rough-riders og rødhuder. En engelskmand hadde fortalt ham, at Det Vilde Vesten sikkert vilde bli den gamle verdens største sensation, og denne spaadom slog til. Buffalo Bill eller oberst Cody, som han nu mere fornemt kaldte sig, leiet et spesielt dampskib



World Herald phot.

Buffalo Bill som ældre.

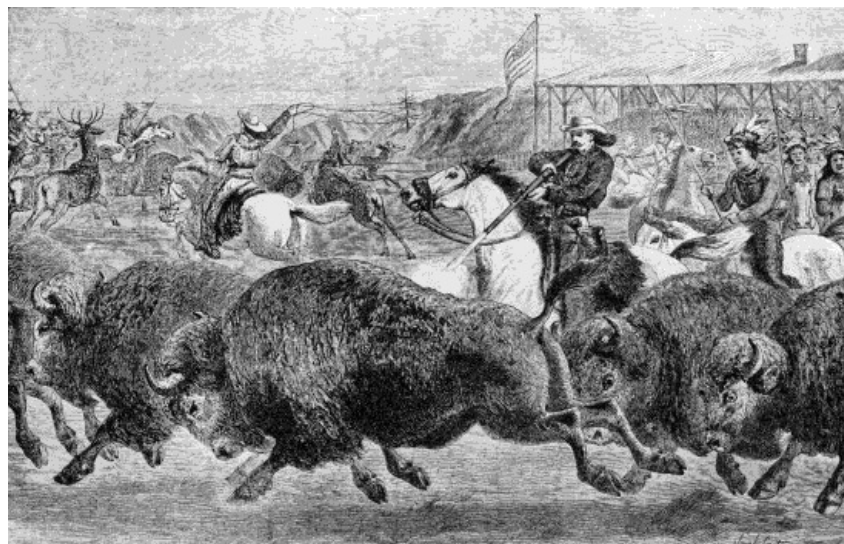
«State of Nebraska», og med dette dampskibet, som var fylt av indianere, cowboys, hester, bøfler o.s.v., kom han om vaaren 1886 til England.

94

Og nu hændte det merkelige, at denne mand fra prærien, som næsten bestandig hadde levet en speiders og jægers primitive liv, som aldrig hadde gaat ordentlig paa skole og ikke ante, hvad det fine selskap var, at han straks blev ven med prinser og fyrster og adelsmænd og med de store i kunsten og litteraturens verden. Forklaringen ligger deri, at han selv var den første paa sit felt og var præget derav, en stolt og ridderlig skikkelse med en naturlig værdighet i sit væsen — præriehøvdingen som indianerne kaldte ham — og at han aldrig søkte at gi sig ut for andet eller mere, end han var. Rike og høitstaaende mænd søkte hans selskap. Der blev holdt fester og taler for ham. Kvinderne beundret ham. Han sat for malere, blev konversert av skjønaander og modellert av billedhuggere, men han var og blev altid den samme gamle Buffalo Bill, bred i sit sprog, djerv og likefrem mot høi som mot lav.

I London hadde Buffalo Bill leiet det mægtige amfiteater, som maalte $\frac{1}{3}$ mil i omkreds og passet saa ypperlig for fremførelsen av de mange hundrede mennesker og dyr, som om det skulde været specielt opført i dette øiemed. Ved hjælp av malte lærreter og andre hjelpemidler blev arenaen forvandlet til et slaaende billede av prærien.

[95]



Efter tegning i «The illustrated London News» for 18. juni 1887.

Fra en av «Det Vilde Vesten»s forestillinger paa Londonerutstillingen.

Naar forestillingen begyndte, var det like i daggryningen. Bøfler og antiloper beitet fredelig paa sletten, mens indianerne endnu sov i teltene sine. Eftersom solen steg høiere paa himlen, kom indianerne ut av sine tepees og begyndte at synge en hymne til den store aand.

96

Men snart meldte en vaktpost, at en fiendtlig stamme nærmet sig, og i samme øieblik var leiren som forvandlet. Krigerne grep sine vaaben, hestene blev hentet, kvindene bragte sine barn i sikkerhet. Naar fienden kom, var alt parat til hans mottagelse, en vild og heftig kamp utspandt sig og den endte med angripernes flugt. Det hele var korrekt til de mindste enkeltheter, og det var slet ikke tamme indianere, som Buffalo Bill førte med sig. En av dem, en søn av Regn-i-Ansigtet, nærret et saa brændende hat til de hvite, at man aldrig turde overlate ham noget skytevaaben.

Efter indianeropvisningen kom en bøffeljagt, og under den viste da Buffalo Bill sin færdighet som jæger og skytter. Næste punkt paa programmet var utvandrerne i ørkenen med prærieskonnertene og trækoksene. Derefter saa man ekspresrytterne paa sine rapfotede ponyer og postvogner som paa sin ensomme vei rullet bort over prærien. Slutningsnummeret var en vestamerikansk cyklon, som blaaste en hel indiansk landsby i stumper og stykker.

Betat fulgte det engelske publikum forestillingen fra først til sidst, og bifaldet steg sluttelig til en storm, som syntes aldrig at skulle faa en ende.

Den første forestillingen blev git for prinsen av Wales, som siden besteg tronen som kong Edvard den syvende, prinsesse Alexandra og deres følge. Da Buffalo Bill blev forestillet for prinsen, skulde han selvfølgelig ha bukket dypt, men isteden grep han prinsens haand og trykket den hjertelig, idet han sa:

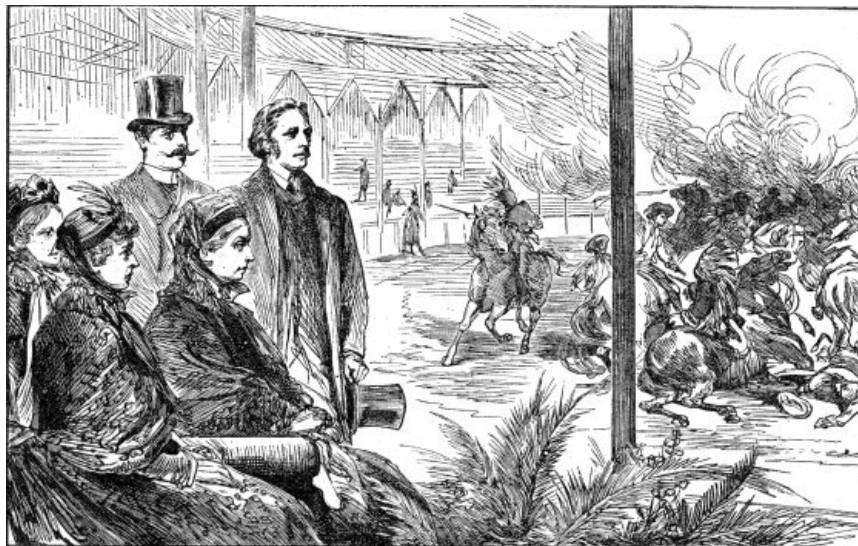
97

— Goddag, prins! Det er mig en glæde at faa hilse paa Dem!

Prinsen, som var en demokratisk anlagt mand, gjengjældte varmt haandtrykket, og i løpet av faa minutter kom de paa en fortrolig fot med hverandre. Hele selskapet blev derefter præsenteret for prinseparret, og den øverste av indianerhøvdingene, Røde-Skjorte, holdt en længere, blomstrende tale for den danskfødte prinsesse, som han kaldte for en squaw av stor skjønhet. Prinsen av Wales omtalte Det Vilde Vesten med saa stor begeistring, at hans mor, dronning Victoria, ytret ønske om ogsaa at faa anledning til at se det. En speciel loge blev indrettet for dronningen, og fra denne fulgte hun hele forestillingen med stor interesse. Saa eiendommelig fandt hun disse scener av livet i det fjerne vesten, at da kong Georg av Grækenland, kongen av Sachsen, kronprins Frederik av Danmark, belgiernes dronning og den østerriksk-ungarske

tronfølger kort efter blev hendes gjester, maatte Buffalo Bill gi en særlig opvisning for hele det fyrstelige selskap.

[98]



Efter tegning i «The illustrated London News» for 21. mai 1887.

Dronning Victoria overværer en av «Det Vilde Vesten»s forestillinger i London.

Under forestillingen indtraf en munter episode. Prinsen av Wales hadde særlig følt sig tiltrukket av indianernes overfald paa Dead-Wood-diligencen, en gammel postvogn fra prærien, som Bill i sin tid hadde kjøpt, efterat den var blit overfaldt saa ofte av rødhuder og røvere og hadde faat et saa blodig ry paa sig, at hverken kusker eller passagerer længer vilde ha noget med den at gjøre. For at gi gjestene det rette indtryk av livet i det vilde vesten overtalte prinsen av Wales kongene av Sachsen og Grækenland og de to tronfølgere til at ta plads i postvognen. Buffalo Bill var selv kusk og hadde git indianerne et vink om, at de skulde lægge litt energi ind i forfølgelsen og overfaldet. Denne anmodning tok de litt for bokstavelig. I en hylende og rasende flok satte de avsted og indhentet vognen, omringet den fra alle sider, tvang hestene halvveis ind gjennem rutene og avfyrtte geværene sine i betænkelig nærhet av de fyrstelige hoder. Men gjestene tok det hele med godt humør, og skjønt de var litt bleke om nebbet, var de allikevel langt mindre forskrækket end sine kvindelige ledsagere, som sat og vred hænderne sine i angst oppe i logene.

99

I en haandskrivelse takket prinsen av Wales næste dag Buffalo Bill for den fornøielse, han hadde beredt ham. Og som en synlig anerkjendelse sendte han ham samtidig en kostbar souvenir i form av en fjærbusk laget av guld og kantet med diamanter og i brillanter nedenunder ordene «Ich dien» (prinsen av Wales' valgsprog). Dronning Victoria forærte samtidig Buffalo Bill en pragtfuld diamantring. Ikke mindst denne anerkjendelse fra saa høitstaaende hold aapnet alle dører for Buffalo Bill og skaffet ham venner i de mest eksklusive kredser.

Da han i de følgende aar besøkte kontinentet, fik han her en lignende mottagelse. I Paris var folk fuldstændig vilde over helten fra prærien, og under hans ophold her blev cowboyhatter og de eiendommelige meksikanske sadler høieste mode blandt storbyens unge aristokrater. Den berømte Rosa Bonheur indbød ham til sit slot og malte ham tilhest. I Rom vakte hans cowboys særlig opmerksomhet ved at tømme nogen vilde hester, som tilhørte prinsen av Simaletta. I Tyskland forærte keiser Wilhelm ham en slipsnaal med en sjelden perle, og av kong Leopold av Belgien fik han et av de kostbareste ure, som nogensinde er blit fremstillet. Kongen hadde først sendt ham en check paa tusen pund sterling for en privat forestilling, men Buffalo Bill vilde ikke motta beløpet, og kong Leopold lot da lage dette uret til ham. Tusen pund sterling eller fire tusen dollars regnet Buffalo Bill nu bare for smaapenger. Han var for længst blit en meget velstaaende mand og ikke han alene. De tre første kompagnoner han hadde, Nate Salisbury, James W. Bailey og W. W. Cole blev allesammen millionærer. Hadde Buffalo Bill været mindre gavmild og mere paapasselig, kunde han utvilsomt ha gaat i sin grav som en av Vest-Amerikas rikeste mænd.

100

Høsten 1890, da Buffalo Bill opholdt sig i Elsass-Lothringen, fik han underretning om, at en ny indianerkrig var i anmarsj. Han indstillet straks sine forestillinger og reiste med sine indianere tilbake til Amerika. Da han kom til New York, laa der telegram til ham fra general Miles med anmodning om, at han straks maatte komme til Chicago for at bistaa generalen med raad og daad under de uroligheter, som man ventet.

Det var atter Sioux-indianerne, som det var galt fat med. I 1889 hadde kongressen i Washington vedtat en lov, som delte reservationene i mange mindre deler for at splitte de forskjellige stammer. En traktat blev forelagt dem, hvorigjennem de mot visse erstatninger i penger og større rationer av mat og klær skulde avstaa halvparten av landet sit til de hvite nybyggere. Denne traktaten vedtok indianerne, men kongressen nølet med at gjennomføre sin del av overenskomsten. Med god grund følte indianerne sig brøstholdne, og snart samlet de sig atter om Sittende-Okse, som forlængst var vendt tilbake fra sin landflygtighet i Canada.

101

Samtidig opstod der det merkelige rygtet blandt dem, at den store aand, Manitou, forberedte sig

paa at vende tilbake til jorden for at straffe de hvite, gi den røde mand hans land tilbake og paany bringe bøflene og hjortene, elgsdyrene og antilopene tilbake til prærien. Denne overtro spredte sig fra stamme til stamme, og den blev hævdet saavel av Yaquierne i Mexico som av rødhudene i Nord-Alaska. Medicinmændene pustet til ilden. Der blev foranstaltet hellige fester og danser og særlig Siouxerne gik med liv og sjæl op i dette religiøse vanvid. De iførte sig «spøkelsesskjorter», som de hvites kuler efter deres opfatning vilde prelle av imot, og galskapen blev tilslut av en saa truende karakter, at regjeringen saa sig nødsaget til at samle en større troppestyrke under general Miles for at beskytte Nordvest-Staterne.

Buffalo Bill var efter Sittende-Okses tilbakekomst fra Canada blit en god ven av den berømte høvding. Han forstod indianerne som faa og kunde sympatisere med dem. Sittende-Okse hadde besøkt ham i østen og dengang faat i foræring en pragtfuld hvit hingst. Nu da en ny, blodig kamp med Siouxerne syntes at staa for døren, ønsket general Miles, at Buffalo Bill skulde avlægge et besøk hos deres ledende høvding, og om mulig overtale ham til at avstaa fra sit forehavende. En farligere opgave var aldrig blit overdrat Buffalo Bill, men saameget stod paa spil, at han mente ikke at kunne si nei. Da han kom til Standing-Rock-reservationen i Nord-Dakota, satte de to kommanderende officerer, oberst Brown og major McLaughlin sig imidlertid med hænder og føtter imot at han fortsatte sin reise. Det var 40 miles til Sittende-Okses leir, og omegnen var fylt med tusener av fiendtlige indianere. De to officerer erklærte, at han vilde bli dræpt, før han naadde halvveis frem, og at alene rygtet om hans ankomst var nok til at fremkalde uroligheter. Mange av indianerne ansaa ham fra gammel tid for sin farligste fiende, og hans liv var i fare selv her paa reservationen.

102

Men fra general Miles hadde Buffalo Bill med sig en ordre, hvorefter alle officerene hadde at stille sig til hans disposition, og for denne ordre maatte oberst Brown og major McLaughlin bøie sig. Buffalo Bill hadde vanskelig for at finde en fører, som turde paata sig at vise ham vei til Sittende-Okses leir, men tilslut fik han overtalt en mand til at paata sig hvervet, da han lovet ham en belønning paa 500 dollars. De to officerer hadde imidlertid sat himmel og jord i bevegelse for at faa Buffalo Bill kaldt tilbake. De telegraferte ikke bare til general Miles, men ogsaa til indenriksministeren og præsidenten og forklarte, at hans besøk i Sittende-Okses leir uvægerlig vilde ha hans død til følge og fremskynde krigens utbrud.

Intet svar var kommet, da Buffalo Bill stod færdig til at ride avsted. Oberst Brown søkte endnu engang at holde ham tilbake, men Buffalo Bill henviste til ordren fra general Miles og lot obersten vite at videre indblanding fra hans side kunde bli meget ubehagelig for ham. Dette hjalp, og Buffalo Bill fik endelig lov til at begynde sin farlige reise. Han var imidlertid ikke kommet mere end en syv-otte miles, da han blev indhentet av en kurer, som overleverte ham et telegram. Det var fra selve præsident Harrison, som meddelte ham, at ordren med hensyn til Sittende-Okse var blit tilbakekaldt, og at Buffalo Bill skulde vende om og melde sig til general Miles i Chicago.

103

Buffalo Bill hadde intet andet at gjøre end at vende tilbake uten at ha faat anledning til at fuldføre sit hverv. Da han det følgende aar traf præsident Harrison i Indianapolis, beklaget præsidenten, at han hadde latt sig overtale til at hindre Buffalo Bill fra at utføre den fredsmisjon, som hadde været tiltænkt ham. Og med god grund. Det hadde nok været mulig, at Buffalo Bill kunde ha talt Sittende-Okse tilrette, mens det nu isteden var gaat saa galt, som det overhodet kunde gaa.

Neppe etpar uker efter Buffalo Bills tilbakereise sendte major McLaughlin sit indfødte politi ut for at arrestere Sittende-Okse. En kamp opstod i høvdingens telt. Sittende-Okse, hans søn Kraake-fot og fem-seks andre indianere blev dræpt, mens seks mand av politiet mistet livet. Snart efter fandt kampen ved Wounded-Knee i Syd-Dakota sted, hvor et halvt hundrede soldater og flere hundrede Sioux-indianere faldt. Til Siouxernes store forundring viste det sig, at «spøkelses-skjortene» deres ikke var ugjennemtrængelige for de hvites kuler, og dette bragte de overlevende deres fornuft tilbake.

Guvernør Thayer av Nebraska hadde utnævnt Buffalo Bill til brigadegeneral i sin stab, og i denne egenskap rykket han i felten med Nebraskas nationalgarde, som skulde hindre indianerne i at undslippe sydover. Senere blev han knyttet til general Miles som raadgiver, og gjennom de indianere, som tidligere hadde reist med Det Vilde Vesten, gjorde han sin indflydelse gjældende blandt Siouxerne og bidrog meget til, at de la vaabnene ned, og i fred vendte tilbake til sine reservationer.

104

Men Buffalo Bills sidste indianerfelttog — det sidste, som overhodet fandt sted — bragte ham liten glæde. Han mente, og med fuld ret, at det kunde været undgaat, og det var ham en virkelig sorg, at hans forsøk i den retning var blit forhindret.

Buffalo Bills død.

Skjønt Buffalo Bill i mange aar fortsatte med at vise frem Det Vilde Vesten, laa hans hovedinteresse dog i utviklingen av det vældige rike vest for Missouri-floden, det land, som han selv hadde været med paa at erobre for civilisationen. Efter Union Pacific-banen fulgte hurtig andre jernbaner, og da landet blev gratis utdelt til de hvite nybyggere, kom snart store deler av prærien under dyrkning.

Noget av det første, som Buffalo Bill gjorde, da han fik raad dertil, var at kjøpe en større eiendom i nærheten av North-Platte i Nebraska. Paa de 4800 acres, som hørte til denne ranch, holdt han

ikke bare kvæg og hester, men i mange aar ogsaa en stor flok med bøfler. Overalt, hvor han kom hen i Amerika som i Europa, søkte han at gi pengemændene en forestilling om, hvilke umaadelige muligheter Vest-Amerika rummet, og søkte at interessere dem paa alle maater for landets utvikling. Han fik baade amerikansk og engelsk kapital ind i mange foretagender, og særlig Wyoming skylder ham mere end nogen anden mand.

105

I 1870-aarene hadde han været fører for en videnskabelig ekspedition, som undersøkte de gigantiske forsteninger av dyreknokler, som var fundet i Big-Horn-bassinet i Wyoming. Han hadde dengang set, hvor rikt dette landet var, naar det bare fik regn nok, og da kongressen i 1894 vedtok den saakaldte Carey-overrisslingslov, var han den første, som tok fat paa at forvandle den gamle soltørre høislette til frugtbar akerjord ved hjelp av kunstig vanding. Av staten Wyoming fik han koncession paa 200 000 acres land i Big-Horn-dalen, og uten hensyn til utgiftene lot han det store arbeidet til indvinding av nyt land paabegynde. Landet blev maalt op, overrisslingskanaler stukket ut, og der blev planlagt en by, som hans venner efter ham gav navnet Cody.

I løpet av noen faa aar var Big-Horn-dalen som forvandlet. Istedenfor de store sandstrækningene laa der nu farm ved farm. Nybyggere strømmet til, jernbanen fulgte efter, og Cody blev en virkelig by. Senere blev der fundet baade kul og petroleum, og Big-Horn-bassinet er nu et av de rikeste oljedistriktene i Amerika og forsyner en stor del av Nordvesten med kul. Med fuld ret blev det sagt ved Buffalo Bills død, at han her ikke mindre end paa prærien hadde været med paa at skrive Amerikas historie.

Paa sine Vild Vest-forestillinger tjente Buffalo Bill i aarenes løp millioner. Alene paa verdensutstillingen i Chicago 1892 hadde han i løpet av et halvt aar en nettoindtægt av 600 000 dollars. Og bortset fra det, han gav bort, satte han alt hvad han tjente i lignende foretagender som Big-Horn-projektet. Han syntes, at det var hans pligt at la de pengene, han tjente paa Det Vilde Vesten, gaa til det samme vestens civilisering. Han blev efterhvert direktør for Bonito grubeselskap, præsident for Wyoming kulkompani og for Shohone overrisslingsselskap, aktieeier i Cody oljekompani, eier av tre store hoteller i og i nærheten av Yellowstone nationalpark, medeier i kobbergruber i Sydvest Wyoming, stifter av Mountain oljekompani i Eagle Pass, Arizona, eier av utstrakte grundeierdomme i Duluth, Minnesota og La Crosse, Wisconsin, eier av seks store farmer i Nebraska og Wyoming, aktieeier i bly- og kobbergruber i Colorado o.s.v. o.s.v.

106

Til trods for de store indtægtene, Buffalo Bill hadde, døde han allikevel ikke som nogen rik mand. Han var for gavmild og for lettroende. Fra sit ungdomsliv paa prærien var han vant til, at den som hadde noget, delte med den som ingenting hadde, og den vanen kom han aldrig væk fra. Han kunde ikke si nei til nogen, og han hadde aldrig smaapenger paa sig. En fattig jente bad ham om penger engang paa gaten i Omaha; han stak haanden i lommen og gav hende 300 dollars. Hundreder av havarerte skuespillere og forulykkede forretningsfolk hjalp han paa benene igjen. Ofte blev han bedraget av svindlere og lokket ind i foretagender, som bragte ham store tap. Hans nærmeste venner er enige om, at han personlig gav flere penger bort end nogen anden mand i Amerika.

I motsætning til sine kompagnoner endte Buffalo Bill derfor ikke som millionær; men den ting skjænkhet han neppe en tanke. Penger i og for sig interesserte ham ikke, men bare det, som pengene satte ham istand til at utrette. De utallige foretagender, som han var interessert i, selv efterat han hadde opgitt «Det Vilde Vesten», holdt ham i virksomhet til det sidste, og han levde alltid en stormands liv. Hver høst holdt han sine berømte store jagter, til hvilke han med like stor gjestfrihet indbød og tok imot engelske adelsmænd, sine gamle venner fra prærien, fyrsten av Monaco, en restauratør fra Omaha eller ekspræsident Roosevelt.

107

Eftersom aarene gik, kom Buffalo Bill for den nye generation, som vokste op, til at staa som personifikationen av den romantiske fortid, bindeleddet mellem det gamle og det nye. Hvor æret og avholdt han var, kom først rigtig frem, da han i begyndelsen av 1917 for første gang i sit liv blev syk og fra hjemmet sit i Cody maatte føres til et hospital i Denver. Aviserne bragte hver dag meddelelser om hans tilstand, telegrammer strømmet ind til ham fra nær og fjern, hele landet fulgte i ængstelig spænding den gamle speiders sidste store kamp.

Buffalo Bill hadde i sit lange liv altfor ofte set døden i øinene til, at den formaadde at skræmme ham. Skjønt forskjellige sykdomme støtte til, saa der ikke længere kunde være tale om nogen helbredelse, var hans livsvilje og motstandskraft saa stor, at det vakte alles forundring. Flere ganger forutsa lægene hans død i løpet av 24 timer; men hver gang stod han det over og bare lo av dem, som var bekymret. Først da en urinforgiftning nedbrøt hele hans system, maatte han selv indrømme, at kampen snart vilde være over; men modet tapte han ikke. Han traf avtale med slegtingene sine om begravelsen, spillet endnu dagen før sin død kort med sin søster og var ved bevissthet like til døden indtraadte ved middagstid den 10de januar.

I begravelsen deltok repræsentanter for regjeringen, tre statsguvernører, embedsmænd og medlemmer av lovgivende forsamlinger, officerer fra den amerikanske hær, veteraner fra borgerkrigen, delegationer fra fem forskjellige stater og et følge paa 25 000 mennesker. Hvilende i en stor bronsekiste med æreslegionens kors og republikkens stor-armés medalje paa brystet blev Buffalo Bills lik ført gjennom Denvers gater, eskortert av tropper; 70 cowboys, allesammen gamle venner av den avdøde, marsjerte efter kisten. To av dem førte mellom sig hans hvite hingst med den gamle speiders pistol hængende fra sadelhornet.

108

Til Buffalo Bills sidste hvilested blev valgt en plass, som neppe kunde tænkes bedre. Han blev begravet paa Mount Lookout, en 8000 fot høi fjeldtop over Denver. Fra dette punkt har man en vid utsigt over de fire staterne, hvor han utførte de fleste av sine bedrifter: Nebraska, Kansas, Colorado og Wyoming. Over graven hans skal der reises et ryttermonument, hvortil idéen er

hentet fra den italienske maler Pappacenas bekjendte billede av ham og som viser ham i den høist karakteristiske stilling som speideren, der bøier sig fremover paa hesten sin.

Men den største æren blev vist Buffalo Bills minde av Sioux-indianerne paa Pine Ridge-reservationen i Syd-Dakota. Da efterretningen om hans død naadde dit, paabød høvdingene de samme sørgeceremonier, som blir fulgt, naar stammens egne krigere dør. Siouxernes gamle besvergelsessange blev sunget, kvindene jamret sine klager ut i natten, og tilsidst samledes høvdingene og de ældste og røkte i taushet pipen med den avdødes aand.



Copyr. Underwood & Underwood.

Det planlagte mindesmerke over Buffalo Bill.

Saaledes blev Buffalo Bill, som hadde været indianernes mest frygtede fiende, ved sin død anerkjendt som en av deres egne. En smukkere hyldest kunde de ikke ha vist ham. Et bedre eftermæle vilde han selv ikke ha ønsket sig.

109



Gode norske oversættelser i billige utgaver av
Verdenslitteraturens
populæreste ungdomsbøger

COOPERS
INDIANERFORTÆLLINGER

Med mange illustrationer.
Paa norsk ved *PER WENDELBO*

HJORTEDRÆPER
DEN SIDSTE MOHIKANER
STIFINDER
LÆRSTRØMPE
PRÆRIEN

Pris pr. bind kr. 1,80, kart. kr. 2,55 ib. i shirtingsbind kr. 3,40.

Faaes i alle boklader.

ALEXANDRE DUMAS:
DE TRE MUSKETERER

Oversat av *CARL NÆRUP*

I. KONGENS MUSKETERER
II. REISEN TIL ENGLAND
III. MYLADYS HEMMELIGHED.
IV. FANGENSKABET

Pris pr. bind kr. 1,00, indbunden i shirtingsbind kr. 1,40.
Faaes i alle boklader.

H. ASCHEHOUG & CO.

Gode norske oversættelser i billige utgaver av
Verdenslitteraturens
populæreste ungdomsbøger

KAPTEIN MARRYAT

ILLUSTRERET UTGAVE

Mr. MIDSHIPMAN EASY. . . pris kr. 2,25, ib. 3,85.

PETER SIMPLE: " " 2,25, ib. 3,85.

PERCIVAL KEENE. " " 2,00, ib. 3,60.

Bøgerne er oversat av *HOLGER SINDING*

WALTER SCOTT

ILLUSTRERET UTGAVE

IVANHOE pris kr. 2,50, ib. 4,10.

QUENTIN DURWARD: . . . " " 2,25, ib. 3,85.

KENILWORTH " " 2,00, ib. 3,60.

Bøgerne er oversat av *CLARA THUE EBBELL*

Faaes i alle boklader.

H. ASCHEHOUG & CO.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK BUFFALO BILL: HELTEN FRA PRÆRIEN ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™
electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project

Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity

or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus,

we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.